

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

**Ochrana spotřebitele při uzavírání pojistných smluv
na dálku**

Bohuslava Varadinová

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bohuslava Varadinová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - Litoměřice

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **Ochrana spotřebitele při uzavírání pojistných smluv na dálku**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Základní pojmy
4. Analýza právní úpravy
5. Praktický příklad
6. Poznatky a doporučení
7. Závěr
8. Seznam použitých zdrojů
9. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

- Boguszak, J., Čapek, J., Gerloch, A. Teorie práva. Praha: ASPI Publishing, 2004. ISBN 80-7357-030-0
- Bohman, L., Waverková, M. Zákon o pojistné smlouvě, Linde 2007. ISBN 80-7201-755-3
- Ducháčková, E. Principy pojištění a pojišťovnictví, Praha Ekopress 2005. ISBN 978-80-86929-51-4
- Horová, O. Ochrana spotřebitele, Vyd. 2 v Praze 2004. ISBN 80-245-0690-4
- Horová, O. Ochrana spotřebitele po vstupu do evropské unie, Praha 2006. ISBN 80-245-1106-1
- Hulva, T. Ochrana spotřebitele, Praha: ASPI 2005. ISBN 80-7357-064-5
- Hulva, T. Právo ochrany spotřebitele pro neprávnický, Praha: ASPI 2006. ISBN 80-7357-172-2
- Majtánová, A., Daňhel, J., Ducháčková, E., Kafková, E. Pojišťovnictví - teorie praxe, Ekopress 2006. ISBN 80-86929-19-1
- Švestka, J. a kol. Občanský zákoník: komentář. 10 vyd. Praha: C.H. Beck 2006. ISBN 80-7179-486-4
- Zuzaňák, A. Právní rádce pojištěných, Linde Praha 1996. ISBN 80-7201-002-6
- Zákon č. 634/1992sb. o ochraně spotřebitele (v platném znění)
- Zákon č. 40/1964sb. občanského zákoníku (v platném znění)
- Zákon č. 37/2004sb. o pojistné smlouvě (v platném znění)

Další literatura po dohodě s vedoucí bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Jitka Mráčková, CSc.**

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2011

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 19. 2. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ochrana spotřebitele při uzavírání pojistných smluv na dálku" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 3. 2011

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Jitce Mráčkové, CSc. za odborné rady a vedení v průběhu zpracování bakalářské práce. Děkuji také své rodině za podporu a trpělivost, kterou mi věnovali v průběhu celého studia.

Ochrana spotřebitele při uzavírání pojistných smluv na dálku

Consumer protection at distant contracts of insurance

Souhrn

Tato bakalářská práce analyzuje právní úpravu pojistných smluv a pojistných smluv uzavíraných na dálku. Práce je rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a část praktickou. První část práce vymezuje základní pojmy a prameny právní úpravy vztahující se k pojistným smlouvám, analyzuje právní úpravu zákona o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb. v platném znění, občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. v platném znění a zákona o ochraně spotřebitele č. 634/1992 Sb. v platném znění. V praktické části jsou řešeny vybrané druhy pojistných smluv uzavíraných na dálku. Závěr práce, který vychází především z vlastních poznatků získaných v praxi, obsahuje celkové zhodnocení dané problematiky.

Klíčová slova

spotřebitel, ochrana spotřebitele, pojistná smlouva, distanční smlouva, pojistník, pojištěný, pojišťovna

Résumé

This bachelor's essay analyzes a legal regulation of insurance contracts and insurance contracts fixed at a distance. The essay is divided into 2 parts, theoretical and practical. The first part of the essay specifies basic terms and sources of legal regulation related to insurance contracts, analyzes legal regulations of Insurance Contract Act No. 37/2004 Coll. as amended, the Civil Code No. 40/1964 Coll. as amended and Consumer Protection Act No. 634/1992 Coll. as amended. In the practical part, selected kinds of insurance contracts fixed at a distance are discussed. The conclusion of the essay, which comes out primarily from own findings gained from the field experience, contains an overall evaluation of the given issue.

Key words

consumer, consumer protection, an insurance contract, a contract fixed at a distance, policy holder, policy client, insurance company

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika.....	12
3 Základní pojmy	14
3.1 Pojistná smlouva	14
3.1.1 Pojem pojistná smlouva	14
3.1.2 Náležitosti pojistné smlouvy	15
3.1.3 Forma smlouvy.....	18
3.2 Pojištěný.....	19
3.2.1 Pojem pojištěný.....	19
3.2.2 Práva a povinnosti pojištěného.....	20
3.3 Pojistitel	22
3.3.1 Pojem pojistitel.....	22
3.3.2 Práva a povinnosti pojistitele	23
4 Analýza právní úpravy	26
4.1 Právní úprava pojišťovnictví.....	26
4.1.1 Veřejnoprávní úprava pojišťovnictví	26
4.1.2 Soukromoprávní úprava pojišťovnictví.....	26
4.2 Analýza vybraných ustanovení ze zákona o pojistné smlouvě	27
4.2.1 Informační povinnost	27
4.2.2 Doklad o pojištění	30
4.2.3 Odstoupení od smlouvy.....	31
4.3 Analýza vybraných ustanovení občanského zákoníku.....	32
4.3.1 Úvod do problematiky.....	32
4.3.2 Smlouvy o finančních službách	33
4.3.3 Poskytování informací	35
4.3.4 Právo na odstoupení od smlouvy	37
4.4 Analýza zákona o ochraně spotřebitele.....	38
4.4.1 Česká národní banka	38
4.4.2 Institut ombudsmana	41
4.5 Shrnutí.....	42
5 Praktický příklad	43
5.1 Úvod.....	43
5.2 Vývoj v uzavírání pojistných smluv online	43

5.3 Analýza vybraných druhů pojištění	46
5.3.1 Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.....	46
5.3.2 Odpovědnost z výkonu práva myslivosti	48
5.3.3 Pojištění majetku.....	49
5.3.4 Cestovní pojištění.....	50
6 Poznatky a doporučení	53
7 Závěr	57
8 Seznam použitých zdrojů	59
9 Přílohy.....	61

1 Úvod

Ochrana spotřebitele je téma často diskutované a stále aktuální, týká se každého občana. Každý z nás si občas potřebuje koupit nové oblečení, mobilní telefon či vybavení domácnosti nebo zřídit novou službu. Ovšem ne vždy jsme se zakoupeným výrobkem či poskytovanou službou spokojeni. Občas se stává, že někteří obchodníci se snaží podnikat pouze za účelem co nejvyššího zisku a používají nekalé obchodní praktiky¹ s cílem dosáhnout ze strany spotřebitele rozhodnutí, které by jinak neučinil. Proto je nutné a potřebné znát svá práva a vědět, jak se svých práv domoci. Nekalé obchodní praktiky řeší ustanovení § 4 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele v platném znění.

„Ochrana spotřebitele je v současném moderním a mnohostranně se globalizujícím světě významným integračním prvkem vyspělého tržního hospodářství, svobodného podnikání, volné soutěže a konkurence a to jak v národním, tak zejména v mezinárodním měřítku“.²

„Spotřebitelem se rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání“.³

Do nedávné doby probíhal způsob komunikace mezi kupujícím a prodávajícím pouze na základě osobního kontaktu. K postupným změnám začalo docházet až po té, co se začala zvyšovat počítačová gramotnost uživatelů a pominula počáteční nedůvěra v online obchodování. Mezi nejčastější způsob komunikace moderního života patří bezesporu internet.

Internet je v současné době globální záležitostí a během posledních dvou dekad vznikají stále vyspělejší technologie umožňující lidem rychlejší a také pohodlnější způsob komunikace. S tím je spojen i vznik elektronického obchodování. „Vývoj posledních let rovněž ukázal, že na elektronický obchod se dá jen zřídka pohlížet jako na oddělenou

¹ Jsou to klamavé a agresivní obchodní praktiky.

² HOROVÁ, Olga. *Ochrana spotřebitele po vstupu do Evropské unie*, 1. vyd., Praha:Oeconomica, 2006. s. 5

³ Viz ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele v platném znění

kategorii, ale spíše jako na horizontální průřezovou materii s obtížně vymezitelnými dělicími čarami mezi fyzickým a elektronickým světem“⁴.

Ve své bakalářské práci se zabývám pojistnými smlouvami, které jsou sjednávány prostřednictvím internetu, tzv. na dálku. Analyzuji právní úpravu pojistných smluv a právní předpisy související s ochranou spotřebitele. Práce vychází z vlastních poznatků získaných z odborné literatury, platné právní úpravy a internetových zdrojů.

Bakalářská práce je rozdělena do několika kapitol. V kapitole nazvané Základní pojmy jsou vymezeny základní pojmy: pojistná smlouva, pojištěný a pojistitel, které jsou zde také vysvětleny v právních souvislostech. Následující kapitola analyzuje právní úpravu pojistné smlouvy a pojistné smlouvy uzavírané na dálku v zákoně o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb. v platném znění, občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. v platném znění a v zákoně o ochraně spotřebitele č. 634/1992 Sb. v platném znění. Dále se práce zabývá možnými problémy, které mohou nastat v průběhu uzavírání pojistných smluv prostřednictvím internetu a možnostmi řešení již vzniklých problémů. Neméně důležité je vědět, kam, resp. na jakou instituci se může spotřebitel obrátit. Pátá kapitola je zaměřena na praktický příklad, který obsahuje analýzu pojistných smluv sjednaných na dálku a jejich porovnání. Předposlední kapitola je věnována poznatkům a doporučením, ke kterým jsem ve své práci dospěla. Bakalářská práce je ukončena závěrem, který shrnuje výsledky celé práce a některá doporučení, která by mohla přispět ke zlepšení internetového pojišťovnictví.

⁴ FRIMMEL, Martin. *Elektronický obchod*, 1. vyd., Praha: PROSPEKTRUM, 2002, s. 11

2 Cíl práce a metodika

Základním cílem bakalářské práce je provést analýzu platné právní úpravy pojistných smluv a pojistných smluv uzavíraných prostřednictvím komunikace na dálku, tzv. distančních smluv. Práce vymezuje základních pojmy související s pojistnou smlouvou, dále úkony spjaté s uzavřením pojistné smlouvy a možnosti ukončení smlouvy.

Dalším cílem práce je porovnání právní úpravy pojistné smlouvy před nabytím účinnosti zákona o pojistné smlouvě a právní úpravou platnou nyní. Zkoumám, zda se vyskytují rozdíly v dřívější právní úpravě a platné právní úpravě a pokud ano, tak jaké důsledky s sebou přinášejí.

Další cíl, který si v bakalářské práci kladu je zjistit, zda je uzavírání distančních smluv pro klienty výhodnější a jaké jsou tendence takto uzavíraných smluv.

Posledním cílem práce je porovnání a zhodnocení internetového pojišťovnictví a vybraných druhů pojistných smluv.

Základní metodou použitou v této práci je metoda výkladu právních norem. Právní norma je abstraktní pravidlo chování, proto musí být při svém uplatňování na konkrétní případ vykládána. Při výkladu právní normy musíme brát v úvahu nejen vlastní text právní normy, ale rovněž situaci, za níž byla norma vydána, účel normy a její poslání, a také její vztah k jiným právním normám. Mezi klasické výkladové metody patří metoda:

- ✓ **gramatická** – tato metoda posuzuje vykládaný jazykový text právní normy z hlediska gramatických pravidel.
- ✓ **logická** – používá některé specifické metody, nejčastěji nazývané argumenty a označované latinskými názvy.
- ✓ **historická** – přihlíží k okolnostem vzniku normy. Patří sem například výklad podle známého nebo předpokládaného úmyslu nebo záměru zákonodárce. Je velice nespolehlivá.
- ✓ **systematická** – řadíme ji mezi metody méně spolehlivé. Posuzuje výraz podle umístění právní normy v dotčeném právním předpisu.

Dále rozlišujeme způsoby výkladu podle toho, kdo (jaký orgán nebo osoba) výklad právní normy podává, a to:

- ✓ **výklad autentický** – je prováděn orgánem veřejné moci, který danou právní normu vydal a je tedy obecně závazný.
- ✓ **výklad doktrinální** – je založen na vědeckém zkoumání platného práva. Je obsažen v komentářích k zákonům, ve vědeckých statích a časopisech, v učebnicích. Tento výklad není právně závazný, nicméně značně ovlivňuje praxi.
- ✓ **výklad soudní** – je právně závazný výlučně jen v konkrétním posuzovaném případě, nikoliv obecně. Platí ale, že ustálená interpretační praxe, především vyšších soudních či správních orgánů má značný vliv na rozhodování nižších orgánů.⁵

Další metoda, která se v práci používá, je metoda komparativní. Porovnávat budu dvě právní úpravy, a to zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb. a občanský zákoník č. 40/1964 Sb. Uvedená metoda je použita také v praktické části bakalářské práce, kde budou srovnávány počty uzavřených pojistných smluv, věkové kategorie pojistníků, druhy pojištění a tendence uzavírání pojistných smluv na dálku.

⁵ BOGUSZAK, Jiří., ČAPEK, Jiří., GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 2. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 182 - 188

3 Základní pojmy

3.1 Pojistná smlouva

3.1.1 Pojem pojistná smlouva

Pojistnou smlouvu upravuje zákon č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě v platném znění. Pojistná smlouva je podle § 2 smlouvou o finančních službách, ve které se v případě vzniku nahodilé události pojistitel zavazuje poskytnout pojistné plnění ve sjednaném rozsahu a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné.

Podle ustanovení § 6 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě se pojistná smlouva uzavírá přijetím návrhu na její uzavření. Návrh může být podán pojistitelem⁶, pojistníkem⁷ nebo osobou zmocněnou jedním z navrhovatelů, tj. pojišťovacím zprostředkovatelem. Nebylo-li účastníky vztahu dohodnuto jinak, na přijetí návrhu je podle ustanovení § 6 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě stanovena lhůta jednoho měsíce⁸. Návrh je přijat okamžikem, kdy navrhovatel obdrží sdělení druhé smluvní strany o přijetí svého návrhu⁹, ale i tím, že návrh předložený pojistitelem je podle ustanovení § 6 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě přijat zaplacením pojistného, tedy konkludentně¹⁰.

Z pojistné smlouvy vzniká závazek dvoustranný vyznačující se jak vzájemností práv a povinností, tak vzájemnou podmíněností plnění. Jde o smlouvu synallagmatickou¹¹.

⁶ Pojistitel viz kapitola 3.3

⁷ Pojistník viz kapitola 3.2

⁸ Pouze v případě uzavření životního pojištění je stanovena lhůta na 2 měsíce, neboť podmínkou přijetí návrhu je lékařská prohlídka.

⁹ Tzv. princip dojití

¹⁰ Konkludentní právní úkon se vykládá podle pravidel, která obsahuje občanský zákoník. Je to právní úkon učiněný nevýslovně. Základem výkladu konkludentního právního úkonu je obvyklý význam učiněného jednání nebo opomenutí, přičemž se přihlíží k vůli toho, kdo jednal či opomenul a současně se přihlíží k ochraně a dobré víře toho, komu byl právní úkon určen (adresován).

¹¹ Smlouvou synallagmatickou rozumíme smlouvu vzájemně podmíněnou.

3.1.2 Náležitosti pojistné smlouvy

Pojistná smlouva podle ustanovení § 4 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě musí vždy obsahovat:

- určení pojistitele a pojistníka¹²
- určení oprávněné osoby
- určení, zda se jedná o pojištění škodové či obnosové
- vymezení pojistného nebezpečí a pojistné události
- výši pojistného, jeho splatnost a údaj o tom, zda se jedná o pojištění běžné nebo jednorázové
- vymezení pojistné doby a doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena
- v případě pojištění osob, bylo-li dohodnuto, že se oprávněná osoba bude podílet na výnosech pojistitele, způsob jakým se oprávněná osoba bude na těchto výnosech podílet

Oprávněnou osobou je podle ustanovení § 3 písm. i) zákona o pojistné smlouvě osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění.

Podle ustanovení § 3 písm. z) zákona o pojistné smlouvě rozumíme pojištěním škodovým soukromé pojištění, jehož účelem je náhrada vzniklé škody v důsledku pojistné události. Škodové pojištění poskytuje pojistnou ochranu pro případ, že dojde ke škodě na zdraví nebo vzniku majetkové újmy. V případě vzniku pojistné události, která je specifikována v pojistné smlouvě, je pojistitel povinen poskytnout pojistné plnění dle pojistných podmínek, podle nichž je pojistná smlouva sjednána. Ve škodovém pojištění je výše pojistného plnění omezena horní hranicí pojistného plnění, která je určena buď limitem pojistného plnění nebo pojistnou částkou.

Obnosovým pojištěním je podle ustanovení § 3 písm. aa) zákona o pojistné smlouvě soukromé pojištění, jehož účelem je získání obnosu, tj. dohodnuté finanční částky v důsledku pojistné události ve výši, která je nezávislá na rozsahu nebo vzniku škody. Plnění pojistitele má buď formu jednorázového plnění nebo je prováděnou formou výplaty důchodu, čili opakujících se plateb.

¹² Viz kapitola 3.2 a kapitola 3.3

Pojistným nebezpečím podle § 3 písm. l zákona o pojistné smlouvě rozumíme možnou příčinu vzniku pojistné události; tedy příčinný děj vzniklého následného děje (tzv. následku), tj. např. vznícení a požár, deště, povodeň. Pojistné nebezpečí bývá vymezeno již v pojistných podmínkách. Pojistná událost je chápána jako jev složený z příčiny a následku, pokud nenastal za výlukových okolností. Smlouva může současně vymezovat další podmínky, které musí být splněny, např. že v době vzniku jevu bylo uhrazeno pojistné.

Dnem uzavření pojistné smlouvy vzniká podle ustanovení § 12 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě právo pojistitele na pojistné. Nebylo-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak, je podle § 12 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě běžné pojistné splatné prvního dne pojistného období a jednorázové pojistné je splatné dnem počátku pojištění. Jednorázovým pojistným podle § 3 písm. t) zákona o pojistné smlouvě je pojistné stanovené na celou dobu, na které bylo sjednáno soukromé pojištění.

Pojem pojistná doba vymezuje § 3 písm. c) zákona o pojistné smlouvě jako dobu, na kterou bylo soukromé pojištění sjednáno. Uplynutím pojistné doby však nemusí dojít k zániku pojištění pokud je v pojistné smlouvě, sjednané na dobu určitou, sjednána tzv. automatická prolongace pojistné smlouvy, tedy ujednání o tom, že uvedené pojištění se prodlužuje za stejných podmínek o stejnou dobu, na kterou bylo sjednáno.¹³

Jedná-li se o pojištění osob a bylo-li dohodnuto, že se oprávněná osoba bude podílet na výnosech pojistitele, musí pojistná smlouva stanovit způsob, jakým se bude na těchto výnosech podílet. Podle § 13 odst. 1 ze zákona o pojišťovnictví č. 363/1999 Sb. jde o výnosy z technických rezerv.¹⁴

Před uzavřením pojistné smlouvy musí být podle ustanovení § 66 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě zájemci oznámeny tyto informace o pojistiteli – obchodní firma a právní forma pojistitele; název členského státu, kde má pojistitel sídlo (případně adresa agentury nebo pobočky pojistitele, která uzavírá pojistnou smlouvu); adresa sídla pojistitele.

Jedná-li se o pojistnou smlouvu, která je uzavírána na dálku, tzv. distanční smlouva, musí být uvedeno podle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pojistné smlouvě také

¹³ HRADEC, Milan., ZÁRYBNICKÁ, Jana. *Pojištění a pojišťovnictví*, 1. vyd. Praha 2005, s. 55

¹⁴ BOHMAN, Ludvík., WAWERKOVÁ, Magdalena. *Zákon o pojistné smlouvě: Komentář*, 2.vyd. Linde Praha 2009, s. 41- 42

místo registrace pojistitele v obchodním nebo obdobném veřejném registru, jeho registrační číslo nebo odpovídající prostředek identifikace v takovém registru a informace o názvu a sídle orgánu odpovědného za výkon dohledu nad jeho činností.

Pojistitel je podle § 4 odst.2 zákona o pojistné smlouvě oprávněn zabezpečit identifikaci pojistníka, pojištěného a oprávněné osoby při uzavírání a změně pojistné smlouvy a identifikační údaje o těchto osobách vést ve své evidenci. Náležitosti identifikačních údajů u fyzický osob podle § 4 odst. 2 písm. a) zákona o pojistné smlouvě jsou jméno, popř. jména, příjmení; adresa bydliště; rodné číslo; datum narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno; obchodní firma a IČ – pokud se jedná o osobu samostatně výdelečně činnou. U právnických osob podle § 4 odst. 2 písm. b) zákona o pojistné smlouvě je to obchodní firma nebo název právnické osoby; sídlo; identifikační číslo (u tuzemských právnických osob). Podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona o pojistné smlouvě musí být identifikační údaje uvedeny v pojistné smlouvě a v pojistce.

Ustanovení § 4 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě říká, že součástí pojistné smlouvy jsou pojistné podmínky¹⁵ vydané pojistitelem, pokud nejsou uvedeny přímo v pojistné smlouvě. Pojistník s nimi musí být před uzavřením pojistné smlouvy prokazatelně seznámen, s výjimkou §23 odst. 4¹⁶, a bez jeho souhlasu nelze tyto pojistné podmínky měnit. Pojistné podmínky podle ustanovení § 4 odst. 5 zákona o pojistné smlouvě obsahují vymezení podmínek vzniku, trvání a zániku pojištění, vymezení pojistné události, stanovení podmínek za kterých nevzniká pojistiteli povinnost poskytnout pojistné plnění, způsob určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost.

¹⁵ Viz Příloha č.1

¹⁶ Jedná-li se o pojistnou smlouvu uzavřenou formou obchodu na dálku, má pojistník právo bez udání důvodu odstoupit od pojistné smlouvy ve lhůtě 14 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy nebo ode dne, kdy mu byly sděleny pojistné podmínky, pokud k tomuto sdělení dojde na jeho žádost po uzavření pojistné smlouvy. Jedná-li se o pojištění spadající do odvětví životních pojištění podle zvláštního právního předpisu, je pojistník oprávněn odstoupit od pojistné smlouvy ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy obdržel sdělení o uzavření obchodu na dálku, nebo ode dne, kdy mu byly sděleny pojistné podmínky, pokud k tomuto sdělení dojde na jeho žádost po uzavření pojistné smlouvy

3.1.3 Forma smlouvy

Pojistná smlouva podle § 7 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě musí mít vždy písemnou formu. Podle § 7 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě musí každá ze stran obdržet alespoň jedno vyhotovení pojistné smlouvy. To platí i pro změnu pojistné smlouvy, pro kterou je stanovený písemný formát.

Ohledně pojištění lze činit celou řadu úkonů. Právní jistotu pojištěných má zajistit obecně zakotvená písemnost formy právních úkonů týkajících se pojištění. Písemnou formu musí mít obligatorně¹⁷ úkony, které směřují k uzavření pojistné smlouvy. Pouze pro:

- krátkodobá pojištění s dobou kratší než jeden rok, které lze sjednat ústně
- pojistné smlouvy uzavřené konkludentní akceptací¹⁸, již je připsání platby pojistného na účet pojistitele, podle § 6 odst.2,

uvedené pravidlo neplatí.

„Právní úkon je platný, je-li učiněn ve formě předepsané zákonem, pojistnými podmínkami či pojistnou smlouvou. Ty mohou předepisovat různou formu pro různé úkony“.¹⁹

Změny v pojistné smlouvě, které jsou netechnického charakteru (např. změna adresy, zavedení korespondenční adresy, telefonní kontakt, e-mailová adresa, změna registrační značky či technického průkazu) můžeme učinit prostřednictvím telefonu, resp. klientské linky. V tomto případě není vyžadována písemná forma.

Pojistná smlouva podle ustanovení § 53 odst. 1 občanského zákoníku může být uzavřena také prostřednictvím mobilního telefonu zasláním krátké textové zprávy, tzv. sms. Tento typ pojištění je využíván nejčastěji při sjednání cestovního pojištění. Pojistná smlouva je uzavřena okamžikem odepsání platby za pojištění na vrub telefonního účtu pojištěného. Následně pojištěný obdrží sms zprávu obsahující informace o smlouvě

¹⁷ Obligatorně znamená povinně, čili pojistnou smlouvu lze uzavřít pouze písemně.

¹⁸ Konkludentní právní úkon = právní úkon učiněný nevýslovně, tj. jiným způsobem než ústně nebo písemně, např. kývnutím hlavou, potřesením ruky, dodáním zboží, zaplacením.

¹⁹ BOHMAN, Ludvík., WAWERKOVÁ, Magdalena. *Zákon o pojistné smlouvě: Komentář*, 2.vyd. Linde Praha 2009, s. 59

s číslem pojistné smlouvy, délece pojištění a kontaktem na asistenční službu. Pojistnou smlouvu, pojistné podmínky a doklad o zaplacení lze vytisknout prostřednictvím internetových stránek.

3.2 Pojištěný

3.2.1 Pojem pojištěný

Pojištěným podle § 3 písm. h) zákona o pojistné smlouvě se rozumí osoba, na jejíž majetek, život nebo zdraví nebo na jejíž odpovědnost za škody se pojištění vztahuje. Pojištěný nemusí být osobou totožnou s pojistníkem.

Je-li ten, kdo uzavírá smlouvu o pojištění zároveň tím, na jehož zdraví, majetek odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje, potom obvykle vznikne právo na pojistné plnění v důsledku pojistné události jemu. Znamená to, že tomu tak není vždy, protože v oblasti soukromého pojištění existují takové produkty, kde právo na pojistné plnění vzniká někomu dalšímu.

Například v pojištění osob se podle ustanovení § 51 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě stává oprávněnou osobou v případě smrti pojištěného osoba obmyšlená, tj. osoba, kterou takto určí pojistník v pojistné smlouvě. Pokud nebyla v pojistné smlouvě podle § 51 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě taková osoba určena, nabývají práva na pojistné plnění manžel, a není-li ho, děti pojištěného. V případě, kdy vznikne právo na pojistné plnění několika osobám a nejsou-li jejich podíly určeny, má každá z těchto osob podle § 51 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě právo na stejný díl.

Zdaleka ne vždy je podle § 10 odst.1 zákona o pojistné smlouvě pojistník současně i osobou oprávněnou, tzn. ten, kdo uzavírá pojistnou smlouvu, není současně tím, komu vznikne právo na pojistné plnění. Jako příklad můžeme uvést pojištění majetku. Pojistník může uzavřít pojistnou smlouvu, ale pojištěným může být někdo úplně jiný. V případě vzniku pojistné události vzniká v tomto případě právo na pojistné plnění pouze pojištěnému. Právo na pojistné plnění může podle § 10 odst. 3 zákona o pojistné smlouvě

pojistník uplatnit pouze v případě, že prokáže, že mu byl pojištěným dán souhlas k přijetí pojistného plnění.

3.2.2 Práva a povinnosti pojištěného

Pojistník má podle § 10 odst. 3 zákona o pojistné smlouvě právo na pojistné plnění pouze pokud má k jeho přijetí souhlas od pojištěného. Dále má pojištěný právo:

- na vyplacení zálohy na pojistné plnění a dále na náhradu nákladů účelně vynaložených k odvrácení pojistné události nebo ke zmírnění jejích následků
- vstoupit na místo pojistníka v odůvodněných případech, které stanoví zákon
- v pojištění osob uplatnit vedle práva na pojistné plnění i právo na náhradu škody vůči tomu, kdo za ni odpovídá

Pojistník má proti pojistiteli podle ustanovení § 32 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě právo na náhradu zachraňovacích nákladů a na náhradu škody, kterou utrpěl v souvislosti s činností uvedenou v § 32 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě²⁰. Vynaložil-li zachraňovací náklady podle § 32 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě pojištěný nebo osoba jiná, která tyto náklady vynaložila nad rámec povinností stanovených zvláštním právním předpisem²¹, má proti pojistiteli stejné právo na jejich náhradu jako pojistník.

Podle ustanovení § 33 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě je oprávněná osoba, pojištěný nebo osoba, která vynaložila zachraňovací náklady povinna postupovat tak, aby pojistitel mohl vůči jinému uplatnit právo na náhradu škody nebo jiné obdobné právo, které jí vzniklo v souvislosti s pojistnou událostí.

Právo na pojistné plnění podle § 17 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě může pojistitel přiměřeně snížit v případě, že pojištěný neodpověděl při sjednání pojistné

²⁰ § 32 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě – zachraňovacími náklady se rozumí účelně vynaložené náklady, které: a) pojistník vynaložil na odvrácení vzniku bezprostředně hrozící pojistné události, b) vynaložil na zmírnění následků již vzniklé pojistné události, c) byl povinen vynaložit z hygienických, ekologických či bezpečnostních důvodů při odklizení poškozeného pojištěného majetku nebo jeho zbytků

²¹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění

smlouvy pravdivě na všechny údaje. Podle § 8 zákona o pojistné smlouvě se právo na pojistné plnění promlčí nejpozději za 3 roky, jedná-li se o životní pojištění (§ 54), za 10 let. Promlčecí doba práva na pojistné plnění počíná běžet za jeden rok po vzniku pojistné události.

Základním právem pojištěného je dispozice s pojistnou smlouvou, tzn. že může pojistnou smlouvu uzavřít, měnit, vypovědět, a to v souladu s právními předpisy. Stejně tak má právo v odůvodněných případech na vrácení nespotřebovaného pojistného či výplatu odbytného, právo určit si v pojištění osob osobu obmyšlenou a tuto osobu v průběhu pojištění měnit.²²

V případě uzavření pojistné smlouvy obchodem na dálku má pojistník podle § 67 písm. b) zákona o pojistné smlouvě právo obdržet kdykoli během trvání pojistné smlouvy pojistné podmínky v tištěné podobě a změnit způsob komunikace na dálku. Od obdržení těchto pojistných podmínek začíná podle § 23 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě běžet pojistníkovi prekluzivní lhůta²³ k eventuálnímu odstoupení od pojistné smlouvy.

Ustanovení § 14 zákona o pojistné smlouvě vymezuje povinnosti pojištěného:

- podle odst. 1 pravdivě a úplně odpovědět na všechny písemné dotazy pojistitele týkající se uznávání soukromého pojištění
- podle odst. 2 bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli pojistnou událost, podat pravdivé vysvětlení o vzniku a rozsahu následků této události, předložit potřebné doklady a postupovat způsobem dohodnutým v pojistné smlouvě. Pokud není pojistník současně pojištěným, má tuto povinnost pojištěný, je-li pojistnou událostí smrt pojištěného, má tuto povinnost oprávněná osoba.

Podle § 15 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě je pojistník povinen bez zbytečného odkladu pojistiteli oznámit změnu nebo zánik pojistného rizika. V případě, že se jedná o pojištění cizího pojistného rizika, má tuto povinnost pojištěný.

²² HRADEC, Milan., ZÁRYBNICKÁ, Jana. *Pojištění a pojišťovnictví*, Praha 2005, s. 46

²³ Prekluzivní lhůta je lhůta propadná. Zrušení pojistné smlouvy uzavřené formou obchodu na dálku nastává doručením odstoupení, a to od počátku.

V případě, že pojištěný odpoví nepravdivě na dotazy pojistitele či některé skutečnosti vědomě zatají, může pojistitel při vzniku pojistné události krátit pojistné plnění podle § 17 zákona o pojistné smlouvě či toto plnění odmítnout podle ustanovení § 24 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě nebo podle ustanovení § 23 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě odstoupit od pojistné smlouvy.

Pojistná částka uvedená v pojistné smlouvě je podle § 28 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě horní hranicí pojistného plnění. Pojistná částka by měla odpovídat pojistné hodnotě věci nebo souboru věcí. Pojistnou částku stanovuje na vlastní odpovědnost pojistník. Při uzavření pojistné smlouvy je postitel oprávněn podle odst. 2 § 28 zákona o pojistné smlouvě přezkoumat hodnotu pojištěného majetku. Tento postup je pojišťovnami v praxi běžně používán a v případě majetkového pojištění (např. pojištění nemovitosti) se pojišťovací zprostředkovatel musí přesvědčit, zda pojistná částka odpovídá skutečnosti. Přezkoumání pojišťovaného majetku může být provedeno buďto fyzickou návštěvou pojišťovaného objektu nebo lze vycházet ze znaleckého odhadu pojišťované nemovitosti. Hranice pojistného plnění se vztahuje na jednu škodnou událost, nebylo-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak.

Pokud je pojistníkem stanovena nižší částka, než je pojistná hodnota pojištěného majetku, nastává podle § 41 zákona o pojistné smlouvě podpojištění a v případě vzniku pojistné události sníží pojistitel pojistné plnění ve stejném poměru, v jakém je pojistná částka k pojistné hodnotě.

Převyšuje-li pojistná částka pojistnou hodnotu pojištěného majetku, nastává podle § 40 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě přepojištění. Pojistník nebo pojistitel může navrhnout snížení pojistné částky ve stejném poměru, v jakém je pojistná částka k pojistné hodnotě, přičemž se poměrně sníží pojistné.

3.3 Pojistitel

3.3.1 Pojem pojistitel

Pojistitel je podle § 3 písm. f) zákona o pojistné smlouvě osoba, která se zavazuje, že pro případ nahodilé události poskytne pojistné plnění pojištěnému. Pojistitelem je výhradně pojišťovna, i když občanský zákoník termín pojišťovna opustil.

„Pojistitel je právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost podle zákona o pojišťovnictví. Za pojistitele jedná statutární orgán (tj. fyzická osoba uvedená ve výpisu z obchodního rejstříku), zaměstnanec nebo zmocněnec na základě plné moci“.²⁴

Termín pojišťovna²⁵ je užíván v zákoně o pojišťovnictví (zákon č. 363/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Podle něj je pojišťovna státní podnik, akciová společnost, družstvo nebo družstevní podnik, který může podnikat v pojišťovnictví v souladu s uvedeným zákonem. K podnikání v pojišťovnictví je nutné povolení České národní banky, které působí jako orgán státního dozoru nad pojišťovnictvím. „Pojišťovna je povinna předložit ČNB pojistné podmínky nikoli k předešlé, ale pouze k následné kontrole“.²⁶

3.3.2 Práva a povinnosti pojistitele

Pojistitel má podle § 13 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě právo na pojistné za pojistnou dobu, nestanoví-li zákon jinak nebo nebylo-li pojistné smlouvě dohodnuto jinak. Nastala-li pojistná událost, v důsledku které pojištění zaniklo, náleží podle § 13 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě pojistiteli pojistné do konce pojistného období, v němž pojistná událost nastala. Upravit podle § 13 odst. 3 zákona o pojistné smlouvě výši běžného pojistného na další pojistné období a současně povinnost toto sdělit pojistníkovi nejpozději 2 měsíce před splatností. Dále má pojistitel podle ustanovení § 13 odst. 5 zákona o pojistné smlouvě započíst dlužné částky pojistného a jiné splatné pohledávky proti pojistnému plnění.

Jestliže se riziko podstatně sníží, je pojistitel povinen podle § 15 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě úměrně tomuto snížení snížit pojistné, a to s účinností ode dne, kdy se o snížení dozvěděl. Pokud se v době trvání soukromého pojištění pojistné riziko podstatně zvýší tak, že pokud by v tomto rozsahu existovalo již při uzavírání pojistné smlouvy,

²⁴ BOHMAN, Ludvík., WAWERKOVÁ, Magdalena. *Zákon o pojistné smlouvě: Komentář*, 2.vyd. Linde Praha 2009, s. 32

²⁵ Termín pojišťovna se poprvé objevil na území dnešní České republiky roku 1699 - Jan Kryštof Bořek podal originální návrh na zavedení povinného požárního pojištění budov v Čechách.

²⁶ BOHMAN, Ludvík., WAWERKOVÁ, Magdalena. *Zákon o pojistné smlouvě: Komentář*, 2.vyd. Linde Praha 2009, s. 43

pojistitel by smlouvu uzavřel za jiných podmínek, vzniká pojistiteli podle § 15 odst. 3 zákona o pojistné smlouvě právo do 1 měsíce ode dne, kdy se dozvěděl o zvýšení pojistného rizika, navrhnout změnu pojistné smlouvy ode dne, kdy se riziko zvýšilo. Pojistník je povinen se k uvedenému návrhu vyjádřit. Jestliže se v době trvání soukromého pojištění pojistné riziko podstatně zvýší tak, že pokud by v tomto rozsahu existovalo již při sjednání pojistné smlouvy, pojistitel by za těchto podmínek pojistnou smlouvu neuzavřel, má právo podle § 15 odst. 5 zákona o pojistné smlouvě pojistnou smlouvu vypovědět, a to ve lhůtě 1 měsíce ode dne, kdy se dozvěděl o zvýšení pojistného rizika. V takovém případě pojištění zaniká po uplynutí 8 dnů ode dne doručení výpovědi pojistníkovi.

Podle § 12 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě má právo na pojistné, které vzniká dnem uzavření pojistné smlouvy nebo dnem dohodnutým v pojistné smlouvě.

K úpravě pojistného, navýšení, může dojít například u povinného ručení, a to tehdy, pokud pojistník či pojištěný způsobí dopravní nehodu a dojde k pojistnému plnění. Pojistiteli vznikne pojistná událost. V důsledku vzniklé pojistné události se pojištěnému zkracuje rozhodná doba²⁷ vždy o 24 měsíců. Při sjednání tohoto druhu pojištění je uplatňován systém bonus/malus²⁸. Pojistitel uplatňuje bonus a malus ke dni počátku pojištění na základě potvrzení o době trvání předchozího pojištění odpovědnosti a dále vždy k výročnímu dni počátku pojištění na základě skutečností majících vliv na jeho výši.

Povinnost pojistitele dle § 12 odst. 3 zákona o pojistné smlouvě je sdělit pojistníkovi na jeho žádost zásady pro stanovení výše pojistného.

Stanovení výše pojistného je určeno několika na sobě závislými ukazateli, které určují výši pojistného. Rozhodující pro určení a stanovení výše pojistného je skutečnost, zda se jedná o pojištění obnosové nebo škodové. U škodového pojištění zákon nestanoví přesnou formulaci pro výpočet pojistného. Výši pojistného si určuje pojistitel v závislosti na druhu a rozsahu poskytované právní ochrany, stupni pojistného nebezpečí a pojistném riziku. Dále na výši pojistné částky, spoluúčasti, limitech pojistného plnění a dalších

²⁷ Rozhodná doba je doba trvání pojištění a prodlužuje se o každý celý měsíc doby trvání pojištění

²⁸ Výše bonusu či malusu se řídí rozhodnou dobou. Bonusem se rozumí sleva na pojistném za kladnou délku rozhodné doby, malusem přírůstek k pojistnému za zápornou délku rozhodné doby.

mnoha faktorech. V obnosovém pojištění je základem pro výpočet výše pojistného pojistná částka, která bude v případě vzniku pojistné události vyplacena.²⁹

Podle ustanovení § 13 odst. 6 zákona o pojistné smlouvě je pojistitel povinen přijmout splatné pojistné a jiné splatné pohledávky ze soukromého pojištění vyplývající z pojistné smlouvy též od zástavního věřitele pojistníka nebo od oprávněné osoby či od pojištěného.

Další povinností pojistitele je podle § 9 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě vydat pojistníkovi pojistku. Nebyla-li pojistná smlouva podle § 9 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě uzavřena v písemné formě, musí pojistka obsahovat číslo pojistné smlouvy, náležitosti v §4 odst. 1 a 2 a případná ujednání odchylná od pojistných podmínek.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě je pojistitel povinen po oznámení události, se kterou je spojen požadavek na plnění z pojištění, bez zbytečného odkladu zahájit šetření nutné ke zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit a poskytnout podle § 16 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě ve sjednaném rozsahu pojistné plnění a to do 15ti dní od ukončení šetření a sdělení jeho výsledků oprávněné osobě. Ukončit šetření podle § 16 odst. 3 zákona o pojistné smlouvě do 3 měsíců po tom, co mu byla událost nahlášena. Nemůže-li ukončit šetření ve lhůtě podle věty první, je pojistitel povinen sdělit osobě, které má vzniknout právo na pojistné plnění, důvody, které brání ukončení šetření a poskytnout jí na její žádost zálohu v přiměřené výši. Podle § 14 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě má pojistitel povinnost pravdivě a úplně odpovědět na všechny písemné dotazy pojistníkovi.

Sjednáním pojištění je pojistitel povinen podle § 4 zákona o pojistné smlouvě předložit pojistníkovi všeobecné pojistné podmínky.

V případě vzniku pojistné události zákon ukládá pojistiteli podle §16 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě přijmout oznámení o jejím vzniku, zahájit šetření této události, poskytnout součinnost a pomoc pojištěnému podle pojistné smlouvy a uhradit náklady vzniklé v souvislosti se vznikem pojistné události, pokud se k tomu zavázal.

²⁹ HRADEC, Milan., ZÁRYBNICKÁ, Jana. *Pojištění a pojišťovnictví*, Praha 2005, s. 53-54

4 Analýza právní úpravy

4.1 Právní úprava pojišťovnictví

4.1.1 Veřejnoprávní úprava pojišťovnictví

Základním právním předpisem z hlediska veřejnoprávní úpravy pojišťovnictví je zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a změně některých zákonů v platném znění. Zákon upravuje zejména otázky týkající se provozování pojišťovnictví, činnosti pojišťoven, způsob, jakým pojišťovny hospodaří, státní dozor v pojišťovnictví, solventnost pojišťoven a zajišťoven, tvorbu rezerv a jejich použití, ale také sankce za porušení právního předpisu. Dohled nad dodržováním zákona o pojišťovnictví vykonává Česká národní banka. Pro spotřebitele je tento zákon základním právním předpisem, který zabezpečuje stabilitu pojišťovnictví a zajišťuje veřejnoprávní ochranu subjektů účastnících se pojistných vztahů. Do českého právního řádu byl nově zařazen předpis veřejnoprávní povahy, zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. Můžeme říci, že na základě tohoto zákona vznikla nová kategorie povolání, tzv. svobodná povolání, provozovaná ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) obchodního zákoníku podle zvláštního právního předpisu.³⁰

4.1.2 Soukromoprávní úprava pojišťovnictví

V současné době pojištění v soukromoprávní rovině upravuje zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě v platném znění a občanský zákoník č. 40/1964 Sb., ustanovení § 788 – 828. Nejedná se o právní předpisy, které existují vedle sebe. Z hlediska časové působnosti norem ustanovení obsažená v občanském zákoníku jsou tzv. přežívající, neboť zákon o pojistné smlouvě v ustanovení § 72 odst. 1 stanoví, že právní vztahy vzniklé z pojistných smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti zákona o pojistné smlouvě se řídí dosavadními právními předpisy. Z uvedeného vyplývá, že smlouvy uzavřené přede dnem 1.1.2005 se i nadále řídí ustanoveními občanského zákoníku. Zákon o pojistné

³⁰ HULVA, Tomáš. *Právo ochrany spotřebitele pro neprávnický*, Praha: ASPI 2006, s. 193

smlouvě č. 37/204 Sb. se z hlediska časové působnosti plně uplatňuje až u smluv sjednaných po datu 1.1.2005. Zákon o pojistné smlouvě sjednocuje všeobecné pojistné podmínky jednotlivých pojišťoven, na něž zpravidla odkazují pojistné smlouvy. Většina ustanovení nového zákona o pojistné smlouvě je dispozitivní povahy, tudíž se pojistitelé mohou od znění zákona odchýlit.³¹

Jako příklad z praxe můžeme uvést např. životní pojištění uzavřené dne 6. 3. 2004, pojištěný spáchal dne 15. 7. 2005 sebevraždu. V tomto případě se pojistná smlouva řídí starou právní úpravou dle občanského zákoníku a obmyšlenému vznikne právo na pojistné plnění. Pokud by ale byla pojistná smlouva sjednaná po 1. 1. 2005 podléhala by nové právní úpravě a obmyšlenému by nevznikl nárok na pojistné plnění. Zákon o pojistné smlouvě podle ustanovení § 56 sebevraždu vylučuje, nastane-li v prvních dvou letech od uzavření pojištění.

4.2 Analýza vybraných ustanovení ze zákona o pojistné smlouvě

4.2.1 Informační povinnost

Poskytování informací je upraveno ustanovením § 65 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě, které uvádí, že zájemci³² musí být před uzavřením pojistné smlouvy oznámeny informace uvedené v § 66 a pojistníkovi musí být oznamovány informace uvedené v § 67 během trvání smlouvy. Odstavec 2 § 65 zákona o pojistné smlouvě uvádí, že informace podle odst. 1 musí být oznamovány písemně, přesným a jasným způsobem a v českém jazyce. Informace mohou být poskytnuty i v jiném než českém jazyce, pokud to výslovně zájemce nebo pojistník požaduje či pokud má možnost volby práva³³, které bude použito pro pojistnou smlouvu.

Informační povinnost má pojistitel vůči každému pojistníkovi a vůči každému zájemci o sjednání pojištění. Je-li pojistná smlouva uzavřena tak, že v roli pojistníka

³¹ HULVA, Tomáš. *Právo ochrany spotřebitele pro neprávnický*, Praha: ASPI 2006, s. 193-194

³² Zájemce je osoba, která hodlá uzavřít pojistnou smlouvu.

³³ Dle ust. § 10a odst. 1 zákona o pojistné smlouvě se pojistná smlouva uzavíraná v neživotním pojištění řídí právním řádem toho členského státu Evropské unie nebo jiného státu Evropského hospodářského prostoru, ve kterém je umístěno pojistné riziko. Účastníci smlouvy se mohou dohodnout na použití jiného právního řádu.

vystupuje osoba odpovídající pojmovému vymezení spotřebitele (§ 52 odst. 3 OZ)³⁴, potom je taková pojistná smlouva označována i jako spotřebitelská. V případě, že pojistitel nepředal spotřebiteli-zájemci předepsané informace a vzniklo mu právo na náhradu škody, nemá spotřebitel možnost použít žádnou jinou soukromoprávní sankci než uplatnit právo na náhradu škody; v případě, že pojistitel nepředal spotřebiteli – pojistníkovi informace, může pojistník podle ust. § 23 od smlouvy odstoupit a uplatnit právo na náhradu škody, pokud mu vznikla. Pokud je obsaženo v pojistné smlouvě ujednání, které připouští různý výklad, musí být pro spotřebitele interpretován výhodnějším způsobem.³⁵

Ustanovení § 66 zákona o pojistné smlouvě uvádí informace, které musí být zájemci oznámeny před uzavřením pojistné smlouvy. Podle odst. 1 § 66 je to:

- obchodní firma a právní forma pojistitele
- název členského státu, kde má pojistitel svoje sídlo, pokud to přichází v úvahu, adresa agentury nebo pobočky, která pojistnou smlouvu uzavírá
- adresa sídla pojistitele, případně agentury či pobočky, která pojistnou smlouvu uzavírá
- jedná-li se o pojistnou smlouvu uzavíranou na dálku, také místo registrace pojistitele v obchodním veřejném registru, jeho registrační číslo nebo odpovídající prostředek identifikace v takovém registru a informace o názvu a sídle orgánu odpovědného za výkon dohledu nad jeho činností.

V odst. 2 § 66 zákona o pojistné smlouvě jsou vymezeny informace týkající se pojištění osob, které musí být zájemci oznámeny ještě před uzavřením pojistné smlouvy:

- definice všech pojištění a všech opcí
- doba platnosti pojistné smlouvy
- způsoby zániku pojistné smlouvy
- způsob a doba placení pojistného
- způsoby výpočtu a rozdělení bonusů, pokud jsou obsahem smlouvy

³⁴ Spotřebitelem je osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti.

³⁵ BOHMAN, Ludvík., WAWERKOVÁ, Magdalena. *Zákon o pojistné smlouvě: Komentář*, 2.vyd. Linde Praha 2009, s. 294-295

- způsob určení výše odkupného
- informace a výši pojistného za každé sjednané soukromé pojištění včetně doplňkového pojištění, pokud bylo požadováno
- v případě soukromého pojištění vázaného na investiční podíly definice podílů, na které je vázáno pojistné plnění
- podmínky a lhůty týkající se možnosti odstoupení od pojistné smlouvy, informace o adrese, na kterou je možné odstoupení od smlouvy poslat
- obecné informace o daňových právních předpisech, které se vztahují k danému soukromému pojištění
- způsob vyřizování stížností pojistníků, pojištěných nebo oprávněných osob, včetně možnosti se obrátit se stížností na Českou národní banku
- právo platné pro pojistnou smlouvu tam, kde strany nemají volný výběr práva platného pro pojistnou smlouvu nebo právo, které navrhuje pojistitel v případě, kdy strany mají možnost výběru platného práva.

Pro smlouvy uzavírané na dálku, které se týkají pojištění osob, vymezuje odst. 3 § 66 další informace, které musí být zájemci oznámeny před uzavřením pojistné smlouvy:

- existence daní nebo jiných poplatků, které nejsou hrazeny pojistitelem nebo jím nejsou ukládány
- zvláštní poplatky za použití prostředku komunikace na dálku
- minimální délku trvání pojistné smlouvy
- jazyk, popřípadě jazyky, ve kterých bude se souhlasem zájemce pojistitel komunikovat s pojistníkem během trvání smlouvy uzavřené na dálku a ve kterých jsou poskytovány pojistné podmínky a další informace podle tohoto ustanovení.

Odst. 4 § 66 uvádí, že pojistitel je povinen informovat zájemce o uzavření pojistné smlouvy týkající se pojištění osob a uzavírané na dálku, že na vyžádání může obdržet další informace.

Informace uvedené v ustanovení § 66 odst. 3 a 4 zákona o pojistné smlouvě musí být podle odst. 5 dány k dispozici zájemci na trvalém nosiči dat (např. na disketě, CD, pevném disku osobního počítače) v dostatečné době před tím, než je zájemce vázán

pojistnou smlouvou. Kdykoli během trvání pojistné smlouvy uzavřené formou obchodu na dálku má pojistník právo obdržet pojistné podmínky v tištěné podobě a změnit způsob komunikace na dálku.

Z uvedené analýzy informační povinnosti pojistné smlouvy vyplývá, že pojistitel musí zájemci poskytnout značný objem informací bez ohledu na to, zda se zájemce o tyto informace zajímá či nikoliv, resp. zda před uzavřením pojistné smlouvy klade pojistiteli dotazy týkající se uzavření smlouvy. Uvedené informační povinnosti splňuje např. nabídka pojištění, ve které jsou uvedeny identifikační údaje zájemce a další požadované údaje, které zákon vyžaduje. V takovém případě by nabídka sloužila jako důkaz, že pojistitel splnil své informační povinnosti. Nabídka pojištění je v praxi velmi často používána a zájemci či klienty požadována. V případě, že nabídka neobsahuje veškeré povinné údaje, příkládají se k nabídce všeobecné, doplňkové či zvláštní pojistné podmínky zvlášť.

Informační povinnost pojistitele po uzavření pojistné smlouvy a během jejího trvání vymezuje ustanovení § 67 zákona o pojistné smlouvě. Konkrétně podle písm. a) tohoto ustanovení musí být pojistníkovi oznámeny informace o jakékoliv změně obchodní firmy pojistitele, změně adresy nebo sídla; podle písm. b) při jakékoliv změně pojistných podmínek nebo při změně právního předpisu uvedených v § 66 odst. 2; podle písm. c) o každoročním stavu bonusů.

4.2.2 Doklad o pojištění

Dokladem o pojištění je podle ustanovení § 9 zákona o pojistné smlouvě pojistka, kterou pojistitel vydá pojistníkovi jako potvrzení o uzavření pojistné smlouvy. Změny nastalé v pojistné smlouvě již pojistitel takto osvědčovat nemusí. Nebyla-li pojistná smlouva uzavřena v písemné formě, musí pojistka podle ustanovení § 9 odst. 2 obsahovat číslo pojistné smlouvy, náležitosti uvedené v § 4 odst. 1 a 2 a případná ujednání, která se odchyľují od pojistných podmínek. Dojde-li ke ztrátě, poškození či zničení pojistky, vydá pojistitel podle ustanovení § 9 odst. 3 na žádost a náklady pojistníka druhopis pojistky. „Je-li právo na pojistné plnění spojeno s předložením pojistky, může pojistitel požadovat, aby se ztracená pojistka před vydáním druhopisu umožila. Podstatou umožnění obecně je

zbavit ztracenou nebo zničenou pojistku její právní účinnosti a přenést její vlastnosti na listinu jinou³⁶.

4.2.3 Odstoupení od smlouvy

Pojistníkům, kteří uzavírají pojistnou smlouvu na dálku je poskytována zvláštní ochrana spočívající nejen v informační povinnosti podle ustanovení § 66 zákona o pojistné smlouvě, ale také v široké možnosti odstoupení od smlouvy. Ustanovení § 23 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě uvádí, že při uzavření pojistné smlouvy formou obchodu na dálku má pojistník právo bez udání důvodu odstoupit od smlouvy ve lhůtě do 14 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy nebo ode dne, kdy mu byly sděleny pojistné podmínky, pokud k tomuto sdělení dojde na jeho žádost až po uzavření pojistné smlouvy. U pojištění spadajícího do odvětví životního pojištění je pojistník oprávněn odstoupit od smlouvy ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy obdržel sdělení o uzavření obchodu na dálku, nebo ode dne, kdy mu byly sděleny pojistné podmínky, pokud k tomuto sdělení dojde na jeho žádost po uzavření pojistné smlouvy. Odst. 5 § 23 zákona o pojistné smlouvě říká, že ustanovení odst. 4 nepoužijeme na pojistné smlouvy spadající do pojištění pomoci osobám v nouzi během cestování nebo pobytu mimo místa svého trvalého bydliště včetně pojištění finančních ztrát bezprostředně souvisejících s cestováním, jestliže byly takovéto smlouvy sjednány na dobu kratší než 1 měsíc. Pojistitel je povinen podle § 23 odst. 6 zákona o pojistné smlouvě bez zbytečného odkladu, nejpozději však ve lhůtě 30 dnů ode dne odstoupení, vrátit pojistníkovi zaplacené pojistné ponížené o to, co již ze soukromého pojištění plnil. Pojistník nebo pojištěný, popřípadě obmyšlený, je ve stejné lhůtě povinen pojistiteli vrátit částku vyplaceného pojistného plnění, která přesahuje výši zaplaceného pojistného.

Odstoupení je právní úkon jehož následkem je zrušení pojistné smlouvy od samého počátku. Na smlouvu hledíme jako by nikdy nebyla uzavřena. Účastníci pojištění si vracejí to, co si plnili. Ve vztahu k ustanovení § 48 občanského zákoníku je ustanovení § 23 zákona o pojistné smlouvě jakýmsi speciálním ustanovením upravujícím možnosti

³⁶ BOHMAN, Ludvík., WAWERKOVÁ, Magdalena. *Zákon o pojistné smlouvě: Komentář*, 2.vyd. Linde Praha 2009, s. 72

odstoupení od smlouvy zvláštním způsobem, neboť § 48 odst. 1 občanského zákoníku uvádí, že účastník může odstoupit od smlouvy jen jestliže je to stanoveno v občanském zákoníku nebo dohodnuto účastníky. Následky odstoupení od pojistné smlouvy uzavřené formou obchodu na dálku se od následků odstoupení od pojistné smlouvy obecně liší pouze v tom, že pojistitel v zákoně nemá právní podklad pro to, aby mohl od vrácené ho pojistného odečíst náklady spojené se vznikem a správou pojištění.³⁷

4.3 Analýza vybraných ustanovení občanského zákoníku

4.3.1 Úvod do problematiky

Smlouvy sjednáváné na dálku, tzv. distanční smlouvy, upravuje ustanovení § 53 občanského zákoníku. Podle odst. 1 mohou být pro uzavření smlouvy použity prostředky komunikace na dálku umožňující uzavřít smlouvu bez fyzické přítomnosti smluvních stran. Mezi prostředky komunikace na dálku je řazen adresovaný tisk, neadresovaný tisk, typový dopis, reklama v tisku s objednávkovým tiskopisem, telefon s lidskou obsluhou, katalog, telefon bez lidské obsluhy, rozhlas, videotelefon, videotext, elektronická pošta, faxový přístroj, televize (teleshopping), internet.

Ustanovení § 53 občanského zákoníku provádí Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 97/7/EC z 20. 5. 1997, o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku. Je zde částečně provedena i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. 9. 2002, o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku. Cílem směrnic je ochrana uživatelů a poskytovatelů informačních služeb, zejména ochrana spotřebitele při uzavírání distančních smluv.³⁸

Ustanovení § 53 odst. 2 občanského zákoníku vymezuje použití komunikačních prostředků na dálku, které mohou být použity jen tehdy, pokud to spotřebitel neodmítl. Pouze s předchozím souhlasem spotřebitele smějí být užity telefonní systémy bez lidské obsluhy, faxové přístroje a automatické rozesílání elektronické pošty. Zároveň spotřebiteli nesmí vzniknout žádné náklady použitím těchto prostředků (zákon č. 56/2006 Sb.).

³⁷ BOHMAN, Ludvík., WAWERKOVÁ, Magdalena. *Zákon o pojistné smlouvě: Komentář*, 2.vyd. Linde Praha 2009, s. 139-142

³⁸ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář*, 10. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 344

„V tomto ustanovení je provedena ochrana spotřebitele před některými agresivními a obtěžujícími způsoby nabízení zboží či služeb spojenými s použitím některých prostředků komunikace na dálku. Konkrétně jde o provedení čl. 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/EC „Omezení použití některých prostředků distanční komunikace“, který vyžaduje předchozí souhlas spotřebitele k použití automatického telefonního systému bez lidské účasti nebo faxového přístroje a který připouští použití jiných prostředků distanční komunikace umožňujících individuální komunikaci pouze v případě, kdy není jasná námitka ze strany spotřebitele. Fakticky stejná úprava je i v čl. 10 směrnice o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh“.³⁹

Podle odst. 3 ust. § 53 musí být obsahem návrhu informace nutné k uzavření smlouvy ve smyslu obecných náležitostí smlouvy. Informace nutné k uzavření smlouvy musí být poskytovány srozumitelným způsobem s přihlédnutím k zásadám dobré víry⁴⁰ a k ochraně osob, především nezletilých.

4.3.2 Smlouvy o finančních službách

Pojem smlouvy o finančních službách uzavíraných na dálku je upraven v ustanovení § 54a odst. 1 a zahrnuje smlouvy týkající se bankovních, pojistných, platebních a úvěrových služeb, smlouvy týkající se penzijního připojištění, smlouvy týkající se poskytování investičních služeb nebo smlouvy týkající se obchodů na trhu s investičními nástroji. Za smlouvu o finančních službách v případě pochybností se vždy považuje smlouva uzavíraná v rámci předmětu podnikatelské činnosti, kde na straně dodavatele vystupuje banka, pobočka zahraniční banky, devizové místo, stavební spořitelna, pojišťovna, pojišťovací zprostředkovatel, pojišťovací makléř, pojišťovací agent, obchodník s cennými papíry, nebo zahraniční osoba s obdobným předmětem podnikání. Zákonem č. 56/2006 Sb. byla v občanském zákoníku provedena směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. 9. 2002, o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku, ale zde musíme konstatovat, že tato směrnice byla již dříve provedena v zákoně č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě.

³⁹ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář*, 10. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 347

⁴⁰ Např. povinnost dodavatele poskytnout informace nutné k uzavření pojistné smlouvy, použití prostředků komunikace na dálku, jen když ho spotřebitel neodmítl.

Odstavec 2 § 54a vymezuje povinnosti, které je dodavatel povinen splnit (§ 54b až § 54d). Některé povinnosti při uzavírání smluv o pojistných službách na dálku jsou upraveny ve zvláštním právním předpise⁴¹. Zde je třeba uvést, že smlouvy o bankovních, pojišťovacích, úvěrových a platebních službách, smlouvy týkající se penzijního připojištění, smlouvy o poskytování investičních služeb a smlouvy týkající se obchodu na trhu s investičními nástroji, sjednanými prostřednictvím komunikace na dálku a uzavřenými před 8. 3. 2006, se řídí dosavadními právními předpisy⁴².

Pro účely smluv o finančních službách uzavíraných na dálku podle odst. 4 se rozumí:

- provozovatelem prostředku komunikace na dálku fyzická nebo právnická osoba, jejíž podnikatelská činnost zpřístupňuje jeden nebo více prostředků komunikace na dálku dodavatelům
- trvalým nosičem dat jakýkoli předmět umožňující spotřebiteli uchování informací určených jemu osobně tak, aby mohly být po dobu přiměřenou účelu těchto informací využívány, a který umožňuje v nezměněné podobě reprodukci těchto informací
- spotřebitelem fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy o finančních službách nejedná v rámci své obchodní či jiné podnikatelské činnosti.

Zde je nutné konstatovat, že občanský zákoník obsahuje dvě odlišné definice spotřebitele. Postavení spotřebitele je v tomto odstavci výslovně vyhrazeno pouze pro fyzické osoby. Nicméně z bodu 29 preambule směrnice vyplývá pro členské státy možnost rozšířit ochranu spotřebitele pouze na neziskové organizace a osoby využívající finanční služby za účelem stát se podnikateli. Dále občanský zákoník definuje trvalý nosič dat (diskety, CD, DVD, pevný disk počítače), ale nikoliv internetové stránky, které nesplňují uvedené znaky v definici.⁴³

⁴¹ Viz ust. § 2, § 3 písm. bb), § 23, § 66 zák. č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů v platném znění

⁴² Viz čl. VIII zákona č. 56/2006 Sb. o provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. Září 2002 v občanském zákoníku.

⁴³ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář*, 10. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 364-365

4.3.3 Poskytování informací

Podle ustanovení § 54b odst. 1 občanského zákoníku musí být spotřebiteli při jednání prostřednictvím některého z prostředků komunikace na dálku s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy o finančních službách uzavíraných na dálku poskytnuty informace o dodavateli, o poskytované finanční službě a o možných způsobech řešení mimosoudních sporů nebo možných náhradách z garančního fondu. Ustanovení bylo vloženo do občanského zákoníku zákonem č. 56/2006 Sb. jako provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002, o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku. Úprava nabyla účinnosti 8. 3. 2006, avšak zákonem č. 57/2006 Sb. byla již novelizována v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem, a to s účinností od 1. dubna 2006.⁴⁴

Informace, které musí být spotřebiteli poskytnuty o dodavateli v souladu s odst. 1 § 54b, definuje odst. 2 § 54b:

- obchodní firma, název nebo jméno a příjmení a identifikační číslo dodavatele
- hlavní předmět podnikání dodavatele
- sídlo dodavatele, který je právnickou osobou, nebo bydliště dodavatele u fyzické osoby, případně jiné adresy mající význam pro vztah mezi spotřebitelem a dodavatelem
- obchodní firma, název nebo jméno a příjmení a identifikační číslo zástupce dodavatele v České republice, pokud takový zástupce existuje
- sídlo zástupce dodavatele, který je právnickou osobou, nebo bydliště zástupce dodavatele, který je fyzickou osobou, případně jiné adresy mající význam pro vztah mezi spotřebitelem a zástupcem dodavatele
- obchodní firma, název nebo jméno a příjmení zprostředkovatele uzavření smlouvy o finančních službách uzavírané na dálku s dodavatelem, a identifikační číslo, pokud s takovýmto zprostředkovatelem spotřebitel jedná
- titul, na základě kterého zprostředkovatel se spotřebitelem jedná

⁴⁴ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář*, 10. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 367

- sídlo zprostředkovatele, který je právnickou osobou, nebo bydliště zprostředkovatele, který je fyzickou osobou
- informace o tom, zda je dodavatel registrován v obchodním nebo jiném rejstříku a pokud registrován je, pak informace o jeho registračním čísle
- název a sídlo orgánu odpovědného za výkon dohledu nebo státního dozoru nad činností dodavatele, pokud dodavatel podniká na základě povolení.

Zprostředkovatel musí být identifikován jen v případě, že se spotřebitelem jedná, avšak informace o zástupci musí být vždy uvedena pokud takový zástupce v České republice existuje. Zprostředkovatelská činnost v pojišťovnictví podle § 3 písm. a) zákona č. 38/2004 Sb. zahrnuje zastupování pojišťovny. Zástupcem je pouze zástupce přímý⁴⁵.

Ustanovení § 54b odst. 3 občanského zákoníku podrobně rozebírá informace o finančních službách, především povinnost dodavatele informovat o existenci dalších daní nebo nákladů, které nejsou hrazeny prostřednictvím dodavatele.

Odstavec 4 § 54b občanského zákoníku pojednává o možnostech ukončení smlouvy o finančních službách, uvádí informace o právu spotřebitele na předčasné nebo jednostranné ukončení smlouvy na základě smluvních podmínek, včetně případných smluvních pokut. Dle § 544 občanského zákoníku je možné uplatnit institut smluvní pokuty⁴⁶ pouze v případě porušení smluvní povinnosti. „Obecně jde o sjednání tzv. jistoty. Smluvní pokutu je povinen zaplatit ten, kde se k její platbě zavázal, porušil-li závazek, se kterým byla smluvně spojena, i tehdy, nevznikla-li nesplněním takového závazku oprávněnému subjektu škoda. Smluvní pokuta může mít proto funkci uhrazovací, ale také pouze zajišťovací“.⁴⁷ Každopádně musí být spotřebitel informován o povinnosti peněžitého plnění, která mu vznikne v souvislosti s předčasným či jednostranným ukončením smlouvy.

⁴⁵ Viz ust. § 22 odst. 1 občanského zákoníku

⁴⁶ Smluvní pokuta je peněžitá částka, kterou je dlužník povinen zaplatit věřiteli v případě, že nesplní svou smluvní povinnost, a to i tehdy když porušením povinnosti věřiteli nevznikne škoda. Nárok na zaplacení smluvní pokuty nevzniká z právního předpisu, tak jako úrok z prodlení, a proto je třeba smluvní pokutu vždy určit.

⁴⁷ PLECITÝ, Vladimír., KOCOUREK, Jiří. *Občanský zákoník*, 4. doplněné vyd. Eurounion Praha, 2007, s. 413

V souladu s odstavcem 1 ust. § 54b musí být spotřebiteli podle odst. 5 ust. § 54b poskytnuty informace o možném způsobu nápravy porušení povinností ze smlouvy o finančních službách uzavíraných na dálku:

- o existenci a způsobu mimosoudního vyřizování stížností spotřebitelů včetně možnosti obrátit se na příslušný orgán dohledu
- o existenci garančních fondů, především Garančního fondu obchodníků s cennými papíry a Fondu pojištění vkladů

Spotřebiteli musí být podle odstavce 10 § 54b občanského zákoníku v případě použití hlasové telefonní komunikace sdělen na začátku hovoru obchodní účel hovoru a informace, které slouží k dostatečné identifikaci dodavatele. Dále má spotřebitel právo podle odst. 11 § 54b obdržet kdykoli během trvání smlouvy uzavírané na dálku na svou žádost smluvní podmínky v tištěné podobě, popřípadě změnit způsob komunikace na dálku. Pokud nejsou spotřebiteli při uzavírání finančních služeb uzavíraných na dálku poskytnuty uvedené informace nebo mu jsou poskytnuty informace klamavé⁴⁸, má právo od smlouvy odstoupit⁴⁹.

4.3.4 Právo na odstoupení od smlouvy

Od smlouvy o finančních službách uzavíraných na dálku má spotřebitel podle ustanovení § 54c občanského zákoníku právo odstoupit bez uvedení důvodů a bez jakékoli smluvní sankce ve lhůtě 14 dnů ode dne uzavření smlouvy nebo ve lhůtě 14 dnů ode dne, kdy mu byly předány informace v souladu s ust. § 54b odst. 8 nebo 9 občanského zákoníku, nastal-li tento den po uzavření smlouvy. „ Je nutné především poukázat na rozdíl v okamžiku, kdy počíná běžet lhůta k odstoupení od smlouvy. Zatímco úprava v § 53 odst. 7 počítá v případě poskytnutí služeb s během lhůty k odstoupení od smlouvy až od

⁴⁸ Klamavé informace jsou jednání, při kterých je užit nepravdivý údaj; důležitý údaj je pravdivý, ale může uvést spotřebitele v omyl vzhledem k okolnostem a souvislostem, za kterých byl užit; opomene-li podnikatel uvést důležitý údaj nebo ho uvede nesrozumitelným či nejednoznačným způsobem; vede-li způsob prezentace služby k záměně s jinými službami; není-li dodržen závazek obsažený v kodexu chování, k jehož dodržování se podnikatel zavázal.

⁴⁹ Toto právo podle ust. § 54b odst. 12 občanského zákoníku může spotřebitel uplatnit ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy se o porušení povinností dodavatele dozví.

okamžiku plnění, v podstatě zvláštní úprava pro poskytnutí finančních služeb spojuje počátek běhu lhůty k odstoupení od smlouvy již s uzavřením smlouvy. Úprava odstoupení od smlouvy podle § 53 odst. 7 omezuje možnost odstoupení od smlouvy absolutní lhůtou tři měsíce od převzetí plnění, s eventuálním prodloužením, jestliže v této lhůtě jsou informace řádně poskytnuty. Úprava v ust. § 54c odst. 1 takové omezení nezná. Jestliže nebyla splněna informační povinnost podle odst. 8 nebo 9, běží lhůta až od poskytnutí těchto informací⁵⁰. Na právo o odstoupení od smlouvy spotřebitel nemá v případě finančních služeb⁵¹ závislých na pohybu cen na finančních trzích, které dodavatel ovlivnit nemůže (§ 54c odst. 2)⁵².

Odstoupení od smlouvy spotřebitel podle odst. 3 § 54c vykoná oznámením zaslaným prokazatelným způsobem v souladu s pokyny podle § 54b odst. 4 písm. d). Ačkoliv lhůta k odstoupení je lhůtou hmotněprávní, není nutné, aby byl ve lhůtě právní úkon adresátovi také doručen. Jedná se o opatření k ochraně spotřebitele.

4.4 Analýza zákona o ochraně spotřebitele

4.4.1 Česká národní banka

Ochrana spotřebitele je též upravena veřejnoprávním předpisem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Jde o základní právní předpis, který aproximuje⁵³ právo evropské unie, konkrétně směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu, a který má umožnit ochranu spotřebitele před nepoctivými obchodníky, kteří používají nekalých praktik. Jde o zcela obecný zákon platný pro všechny obchodníky a výrobce, nejen pro obchodníky z oblasti finančních služeb. Zákon stanovuje, že generálním orgánem dozoru nad dodržováním tohoto zákona je Česká obchodní inspekce, dále stanovuje speciální orgány dozoru nad jednotlivými paragrafy zákona. Novelou zákona č. 36/2008 Sb., o ochraně spotřebitele z roku 2008 byla jako orgán dozoru nad dodržováním povinností určena Česká národní banka. Pravomoc České národní banky umožňuje kontrolovat pojišťovny, likvidátory

⁵⁰ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář*, 10. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 371

⁵¹ Jedná se o služby vztahující se k devizovým hodnotám a investičním nástrojům.

⁵² Viz ust. § 3 zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění zákona č. 56/2006 Sb.

⁵³ přibližuje

pojistných událostí a pojišťovací zprostředkovatele. Základním předmětem dozoru je činnost obchodníka skrytá pod pojem nekalé obchodní praktiky. Jedná se o praktiky, které jsou uplatňovány vůči spotřebiteli s cílem dosáhnout z jeho strany rozhodnutí, které by za jiných podmínek neučinil. Tyto praktiky zákon zakazuje a jejich porušení je označeno jako správní delikt podléhající sankci. Mezi nekalé praktiky patří klamavé a agresivní obchodní praktiky.⁵⁴

V poslední době se stává, že se některé pojišťovny snaží klienty přimět ke zrušení stávající pojistné smlouvy a k uzavření pojistné smlouvy nové. Většinou se jedná o majetkové pojistné smlouvy. Pojišťovny, resp. jejich pojišťovací zprostředkovatelé, klientům tvrdí, že hodnota nemovitosti má v současné době vyšší hodnotu a tudíž by se pojistná částka měla navýšit. To je sice pravda, ovšem je třeba zvážit o kolik se změni výše pojistného v poměru k nové pojišťované hodnotě majetku a dále jaké jsou nové pojistné podmínky. Ne vždy musí být pro klienta nově sjednaná pojistná smlouva výhodnější. V některých případech jsou klienti dokonce přesvědčeni na navýšení původní pojišťované hodnoty o několik miliónů, což také znamená placení mnohem vyššího pojistného. Toto „umělé“ navyšování pojistné hodnoty a přesvědčování klientů o výhodnosti sjednání lze označit za nekalé obchodní praktiky.

„Hlavním úkolem dozoru je tedy chránit zájmy pojištěných subjektů a zabezpečit možnost, aby na pojistném trhu byla široká škála produktů, o které je zájem. Současně kontrolovat pojišťovny, aby nabízely solidní produkty a hospodařily tak, aby byly za všech okolností schopny plnit své závazky.“⁵⁵

„Spotřebitel tvoří slabší článek spotřebitelského vztahu tvořeného spotřebitelem na straně jedné a prodejcem či dodavatelem na straně druhé“.⁵⁶

Stížnosti klientů na pojišťovny nebo pojišťovací zprostředkovatele vyřizuje Česká národní banka pouze v rozsahu svých pravomocí. Pojistná smlouva je právním úkonem dvoustranným, charakterizovaný rovností účastníků pojištění. Pokud se některá ze smluvních stran cítí jednáním druhé strany zkrácena na svých právech, je kompetentním a jediným orgánem takových sporů soud. Při zjištění závažných nedostatků na straně

⁵⁴ <http://www.investujeme.cz/clanky/ochrana-spotrebitele-a-nekale-obchodni-praktiky/>

⁵⁵ MAJTÁNOVÁ, Anna a kol. *Pojišťovnictví – teorie a praxe*, 1. vyd. Praha: EKOPRESS, 2006, s. 88

⁵⁶ HULVA, Tomáš. *Ochrana spotřebitele*, Praha: ASPI 2005, s. 46

pojišťovny nebo pojišťovacího zprostředkovatele má Česká národní banka oprávnění uložit těmto subjektům sankční opatření, avšak soukromoprávní vztah s pojišťovnou či zprostředkovatelem ovlivnit nemůže.⁵⁷

Česká národní banka v souvislosti se svými pravomocemi v oblasti ochrany spotřebitele zahájila kroky k naplnění svého poslání v této oblasti a zabývala se zjišťováním finanční gramotnosti obyvatel České republiky. Ministerstvo financí společně s Českou národní bankou připravilo šetření zaměřené na zjištění úrovně finanční gramotnosti české populace. Průzkum probíhal v období od 6 – 29. 9. 2010. Cílovou skupinou byli obyvatelé ve věku od 18ti let výše a dotazování se zúčastnilo 1005 respondentů. Cílem projektu bylo zmapovat finanční gramotnost obyvatel na základě znalostí v oblasti financí, zjistit, v jaké míře jsou lidé schopni tyto znalosti využít v praxi a zmapovat postoje a chování populace v souvislosti s rodinnými financemi, úsporami a zajištěním. Za finančně gramotného občana se mimo jiné považuje člověk, který:

- platí své účty včas
- sleduje svoji finanční situaci
- než si něco koupí, zvažuje, zda si to může dovolit
- uvědomuje si, že nelze získat současně minimální míru rizika, vysoký výnos a okamžitou likviditu
- má připraveno řešení v případě obtížné finanční situace
- informuje věřitele o své neschopnosti splácet
- smlouvu nejdříve přečte a teprve poté ji podepíše
- ví, že si může stěžovat a kde si může stěžovat
- zvažuje více nabídek a více zdrojů informací
- zná základní finanční produkty
- ví, podle čeho si finanční produkty vybírat

Z průzkumu vyplynulo, že 92 % lidí má přehled o svých financích, rezervy pro případ ztráty příjmu si tvoří 35 % lidí, rozpočet si tvoří 45 % domácností, 65 % lidí platí své účty včas, při neschopnosti splácet by 64 % lidí informovalo věřitele. Z oblasti finančních produktů zná většina lidí poměrně širokou škálu produktů, ale využívá jen ty

⁵⁷http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2008/080606_upozorneni_cnb_pro_verejno_st.html

základní. Informace o finančních produktech získávají především od zaměstnanců pobočky, z internetu a dále na základě doporučení. 36 % dotazovaných si smlouvu přečte a na nejasnosti se zeptá, 1/3 lidí se stalo, že smlouva byla tak dlouhá, že ji nepřčetli celou, 2/5 lidí se stalo, že smlouva byla příliš komplikovaná a některým pasážím vůbec nerozuměli, jen 6 % lidí si již někdy na nějaký finanční produkt stěžovalo či ho reklamovalo, s pojmem rozhodčí doložka se setkalo jen 12 % lidí. V případě, že by lidé se svou stížností u finanční instituce neuspěli, obraceli by se na právníky a na soud.⁵⁸

4.4.2 Institut ombudsmana

Mimo hlavní instituce chránící zájmy klientů pojišťoven existují v jednotlivých zemích ještě další instituce, které se zabývají ochranou pojištěných. K těmto institucím patří institut ombudsmana, komise na ochranu pojištěných působících v rámci asociací pojišťoven, komise na ochranu pojištěných u jednotlivých pojišťoven.

Institut ombudsmana je nezávislý orgán, chápán jako zastávce spotřebitelů. Je jmenován parlamentem a za svou činnost je mu také odpovědný. Pojišťovací ombudsman je v podstatě prostředníkem mezi zájmy pojištěných a pojistitelů. Je jakýmsi nástrojem pro omezování vzájemných nedorozumění a sporů mezi pojistiteli a jejich klienty a nástrojem lepší informovanosti. Ombudsman prověřuje jednotlivé sporné případy přímo v pojišťovnách, posuzuje konkrétní případy, doporučuje způsoby jejich řešení a informuje pojištěného o jeho právech. Organizační formu ombudsmana rozlišujeme na dvě skupiny:

- ❖ anglo – americký model, který funguje na principu dobrovolnosti. Pojišťovny mohou rady ombudsmana respektovat či ignorovat.
- ❖ švýcarský model, kdy je ombudsman také nezávislý orgán, ale pojišťovny jsou povinné jeho rady respektovat a podřídit se.⁵⁹

Základním cílem ochrany spotřebitele je pomocí strategií zaměřených na odstraňování nedokonalostí trhu dosáhnout větší rovnováhy ve vztazích mezi spotřebiteli a

⁵⁸ http://www.cnb.cz/miranda2/export/financni_gramotnost_20101213

⁵⁹ DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*, 2. vyd., Praha: Ekopress 2005, s. 158 - 159

prodejci, iniciovat rozvoj tržních podmínek, které dávají spotřebiteli možnost většího výběru za přijatelné ceny a podporovat rozvoj občanských spotřebitelských iniciativ.⁶⁰

4.5 Shrnutí

Z analýzy právní úpravy vyplývá, že pojistnou smlouvu upravuje zákon č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě v platném znění a ustanovení § 788 – 828 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. v platném znění. Působení uvedených právních předpisů je rozlišeno z časového hlediska a to tak, že smlouvy uzavřené před datem 1. 1. 2005 se řídí občanským zákoníkem a smlouvy uzavřené po tomto datu zákonem o pojistné smlouvě, což v praxi nezpůsobuje žádné problémy.

U pojistných smluv a pojistných smluv uzavíraných na dálku je důležité poskytnutí včasných a úplných informací bez ohledu na to, zda se zájemce o informace zajímá či nikoliv. Tato informační povinnost bývá občas porušována a pojišťovací zprostředkovatelé tak porušují zákon. Nápravu vidím v častějších kontrolách pojišťovacích zprostředkovatelů a větší informovanosti spotřebitelů.

Ochrana spotřebitele před nepoctivými obchodníky, kteří používají nekalých obchodních praktik je upravena v zákoně o ochraně spotřebitele č. 634/1992 Sb. v platném znění. Mít základní právní znalosti o této problematice by mělo být cílem každého spotřebitele. I přes značnou informovanost uvedeného zákona se často stává, že klienti uzavřou nevýhodné smlouvy a chytí se do sítí „šikovných“ obchodníků. Jedním z doporučení je, aby si klienti pořádně přečetli veškeré dokumenty související s daným produktem či službou, na nejasnosti se dotázali a v případě, že něčemu nerozumí, smlouvu v žádném případě neuzavírali.

⁶⁰ HOROVÁ, Olga. *Ochrana spotřebitele*, 2. vyd., Praha: Oeconomica, 2004, s. 15

5 Praktický příklad

5.1 Úvod

V praktické části své bakalářské práce se podrobněji zabývám analýzou uzavřených pojistných smluv přes internet, tzv. online pojištění. Objektem mého průzkumu je Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group⁶¹. Uvedená pojišťovna nabízí na svých webových stránkách⁶² čtyři produkty, které lze takto sjednat – povinné ručení, cestovní pojištění, pojištění majetku a pojištění odpovědnosti. Cílem praktické části bude porovnání a zhodnocení internetového pojišťovnictví u vybraných druhů pojistných smluv, dále srovnání výše pojistného u takto uzavřených smluv.

Můžeme konstatovat, že sjednání pojištění prostřednictvím internetu přináší řadu výhod, které souvisejí se současným dynamickým stylem života. Stále většímu množství lidí přestala vyhovovat zpravidla pevně daná otevírací doba poboček a kanceláří. Úspora na straně distribučních nákladů se odrazí v pravděpodobně nižší ceně produktu sjednaného přes internet. Dalším pozitivem je rychlost, pohodlnost a jednoduchost sjednání, tudíž uzavřít potřebnou pojistnou smlouvu zvládnou i méně zdatní uživatelé počítačových dovedností.

Prostřednictvím internetu lze sjednat pouze některé druhy pojistných smluv. Jde o: povinné ručení, cestovní pojištění, pojištění odpovědnosti a pojištění majetku. Sjednávání online je nastaveno spíše na produkty jednodušší, týkající se oblasti neživotního pojištění. Sjednávání životního pojištění neumožňuje jednak současná legislativa a dále pak složitost a náročnost tohoto produktu.

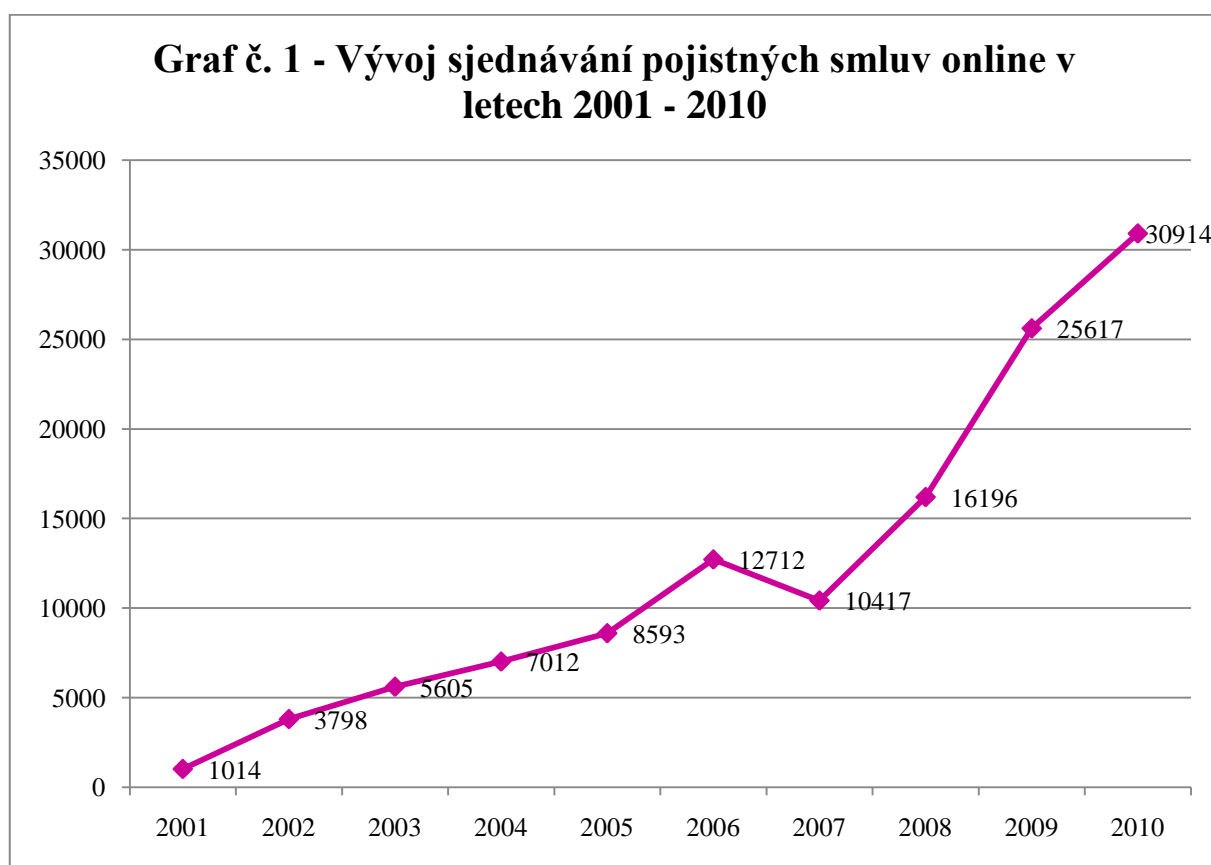
5.2 Vývoj v uzavírání pojistných smluv online

Na základě provedené analýzy v počtu uzavřených pojistných smluv online v letech 2001 až 2010 jednoznačně vyplývá, že se zvyšující se znalostí používání internetu

⁶¹ Viz Příloha č. 2

⁶² <http://www.cpp.cz/>

každoročně roste počet takto uzavřených smluv (viz. graf č. 1). Zatímco v roce 2001 využilo této možnosti pouze 1014 klientů, o pět let později to bylo již 12 712 klientů a v roce 2010 si takto uzavřelo pojištění 30 914 klientů. Počet klientů se v uplynulých deseti letech zvýšil na cca třicetinasobek. Tento distribuční kanál se stává pro pojišťovny stále více zajímavý, jednak z důvodu pružnosti distribuce produktů a dále z hlediska zlepšení svých prodejních výsledků.

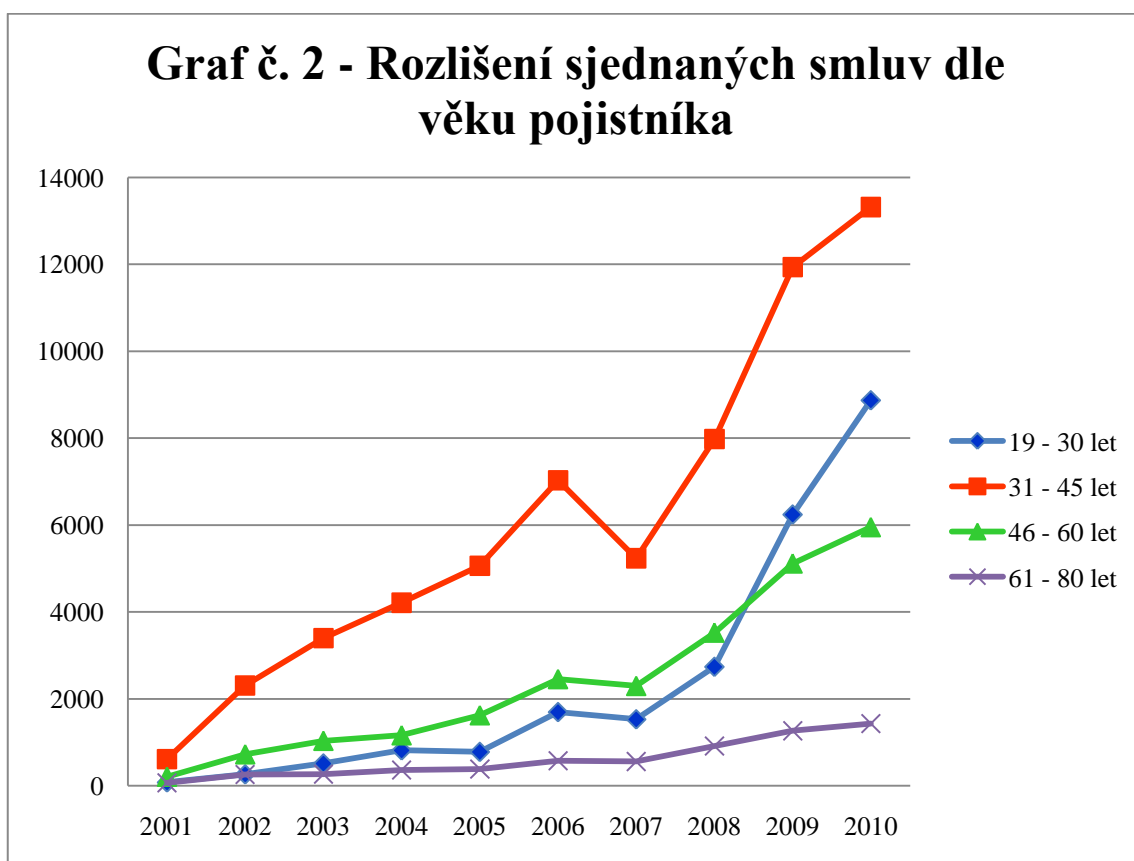

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů poskytnutých ČPP, a.s. VIG

Pokud bychom rozlišili počet sjednaných smluv dle věku pojistníka (viz. graf č. 2) můžeme říci, že nejsilnější věkovou skupinu tvoří klienti v rozmezí 31 až 45 let. Další skupinu tvoří klienti ve věku 19 až 30 let, poté následuje věková kategorie 46 – 60 let.

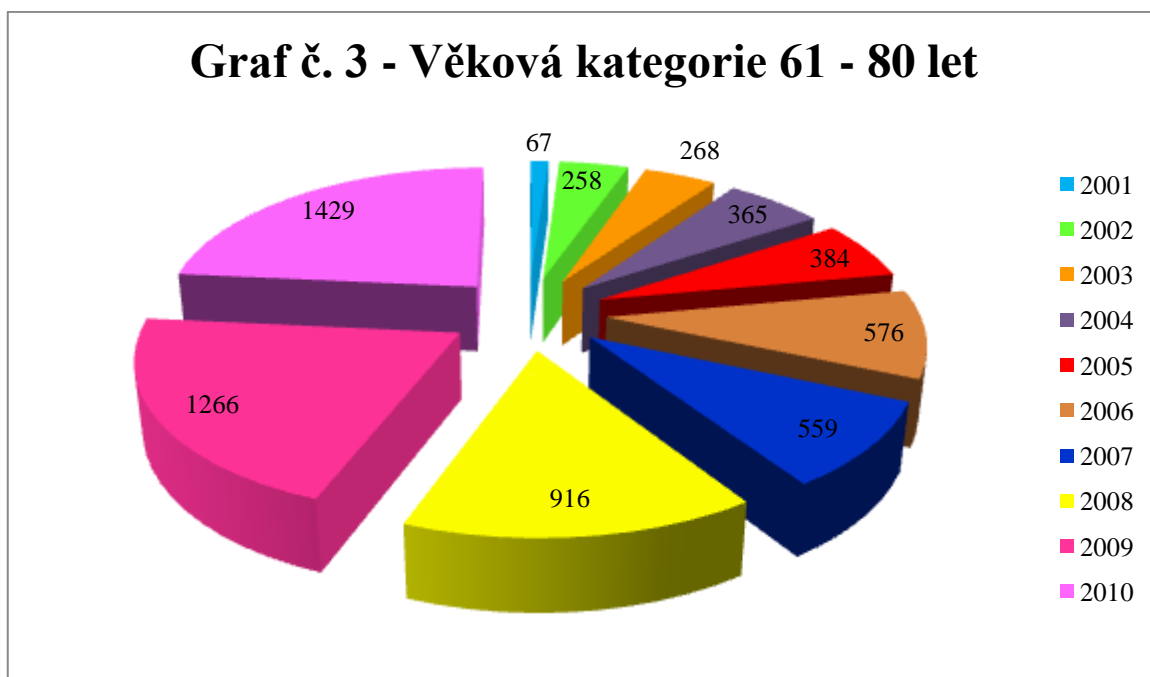
Poslední kategorii zaujímají klienti ve věku od 61 do 80 let. Jak nám ukazuje graf č. 3, i v této věkové kategorii došlo za uplynulých deset let ke značnému posunu. Tento

posun je dán zejména vyšší počítačovou gramotností seniorů. Generace dnešních seniorů se snaží proniknout do tajů práce s počítačem a internetem prostřednictvím různých kurzů, které jim zajistí kvalitnější vyplnění volného času, získají nové poznatky, vědomosti. Mohou být v sociálním kontaktu s lidmi věkově blízkými a navazovat nová přátelství.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů poskytnutých ČPP, a.s. VIG

Graf č. 3 - Věková kategorie 61 - 80 let

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů poskytnutých ČPP, a.s. VIG

5.3 Analýza vybraných druhů pojištění

5.3.1 Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla⁶³

Každý vlastník nebo držitel motorového vozidla, který své vozidlo provozuje na veřejných komunikacích, musí mít ze zákona⁶⁴ uzavřené povinné pojištění. Jedná se o škodové pojištění, jehož účelem je náhrada vzniklé škody v důsledku pojistné události. Povinné ručení kryje riziko škod na zdraví a na majetku způsobené třetí osobě. Jediným platným dokladem o pojištění je od 1. 1. 2009 zelená karta⁶⁵. Do konce roku 2008 se řidiči na území České republiky prokazovali samostatným dokladem o pojištění a zelenou kartu využívali pouze k cestám do zahraničí. V tomto směru se domnívám, že novela zákona přispěla ke zjednodušení pravidel pro motoristy, neboť místo potřebných dvou dokladů

⁶³ tzv. povinné ručení

⁶⁴ zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla v platném znění

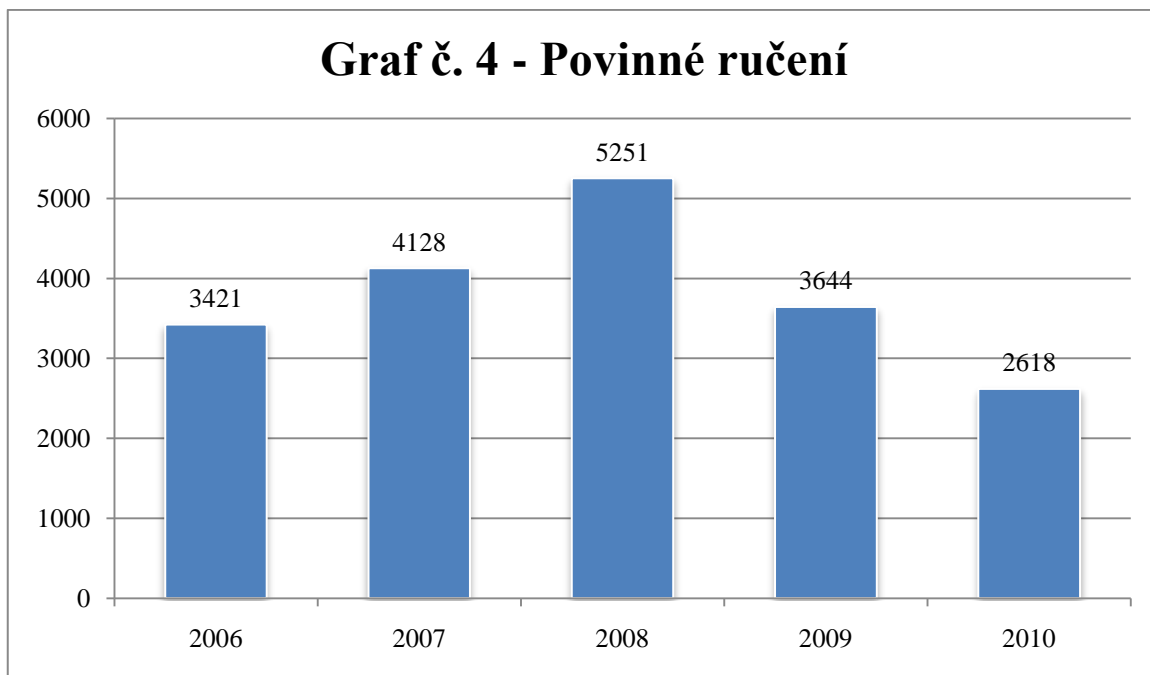
⁶⁵ Zelená karta je mezinárodní osvědčení o platnosti pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem konkrétního vozidla. Platnost zelené karty je podle ust. § 6 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla stanovena pro území všech členských států Evropského hospodářského prostoru a pro území všech dalších států uvedených v seznamu států v prováděcí vyhlášce Ministerstva financí. Viz Příloha č. 3.

používají pouze jeden bez ohledu na to, zda cestují mimo území České republiky či nikoliv.

Sjednávání povinného ručení je jedním z nejčastěji sjednávaných druhů pojištění, a to jak na pobočkách pojišťovny, tak prostřednictvím internetu. Jednak proto, že mít uzavřené povinné ručení je povinnost daná zákonem, a dále z důvodu jednoduchosti sjednání. K uzavření tohoto pojištění jsou potřebné pouze údaje, které obsahuje velký technický průkaz daného motorového vozidla. Nicméně i přes uvedenou jednoduchost sjednání je potřeba, aby si klient před vložení údajů do systému vše řádně zkontroloval. Jednou z nejčastějších chyb je špatné uvedení identifikačního čísla vozidla, tzv. VIN⁶⁶.

Analýzu smluv povinného ručení sjednaných online jsem provedla za posledních pět let, tj. rok 2006 – 2010. Výchozím rokem mého průzkumu je rok 2008, kdy došlo ke vzniku celosvětové finanční krize. Příčinou této krize došlo ke zpomalení ekonomického vývoje spojeného se zvýšením nezaměstnanosti a lidé byli nuceni začít více šetřit. Jak je patrné z grafu č. 4, do roku 2008, dva roky před hospodářskou krizí, mělo uzavírání smluv povinného ručení vzestupnou tendenci. V roce 2009 došlo k výraznému poklesu zájmu o tento druh pojištění. Bylo uzavřeno o cca 30 % méně těchto smluv a v roce 2010 se snížil zájem až o 50 %. Můžeme konstatovat, že krize zpomalila ekonomický růst nejen automobilového průmyslu, ale veškerého odvětví národního hospodářství, tím pádem i pojišťovnictví.

⁶⁶ Mezinárodní značka vozidel ve smyslu identifikace. Jde o sedmnáctimístný kód složený z písmen a číslic, který od roku 1983 určuje norma ISO.

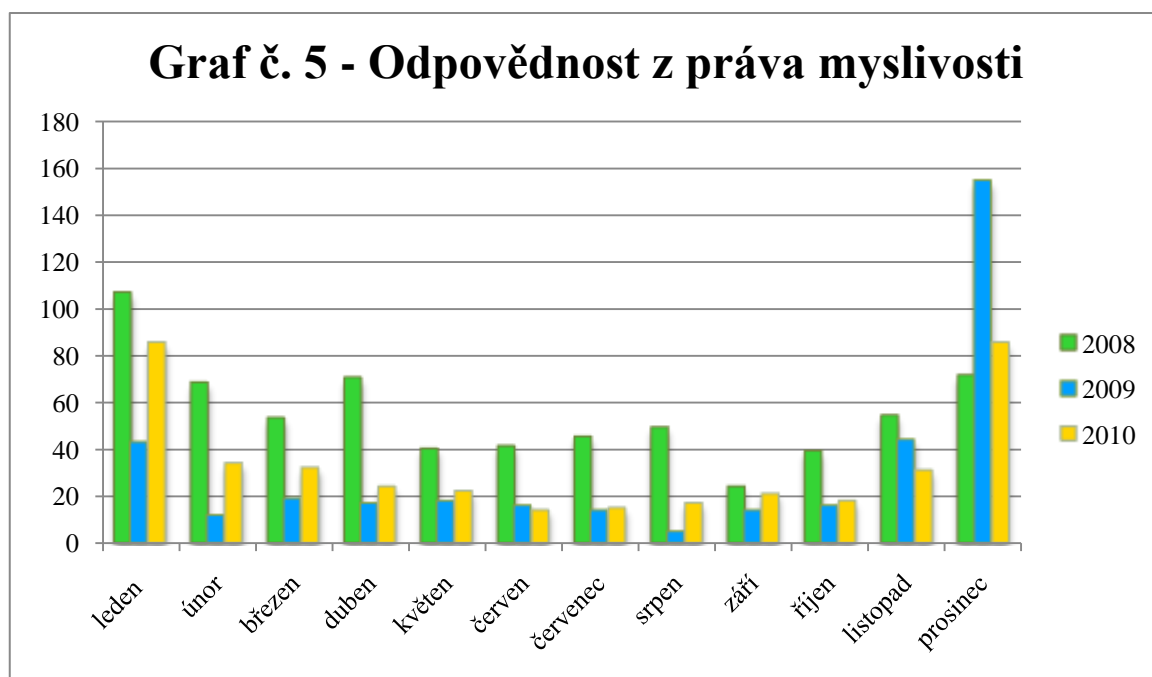

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů poskytnutých ČPP, a.s. VIG

5.3.2 Odpovědnost z výkonu práva myslivosti

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti se řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění a zákonem č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě, v platném znění. Jedná se o pojištění škodové. Pojištění se vztahuje na odpovědnost pojištěného za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti. Dále se pojištění vztahuje na odpovědnost pojištěného za škodu způsobenou loveckým psem či cvičeným dravcem, uvedeným v pojistné smlouvě, a to i mimo výkon práva myslivosti. V pojistné ochraně je zahrnuta i způsobená finanční škoda. Na dobu, kdy pojištěný neměl pro výkon práva myslivosti platný lovecký lístek, se pojištění nevztahuje. Z průzkumu sjednaných smluv v posledních třech letech dle grafu č. 5 vyplývá, že největší zájem o toto pojištění vykazují měsíce leden a prosinec. Jedním z důvodů může být skutečnost, že si pojištěný sjednává pojistnou smlouvu pouze na dobu jednoho roku a tudíž mu na konci kalendářního roku smlouva automaticky zaniká a je třeba si sjednat smlouvu novou. Dalším důvodem zvýšeného zájmu může být změna pojišťovny, resp. získání

nového klienta, který přichází z jiné pojišťovny a nebo se může jednat o úplně nového pojištěnce, který se stal myslivcem.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů poskytnutých ČPP, a.s. VIG

5.3.3 Pojištění majetku

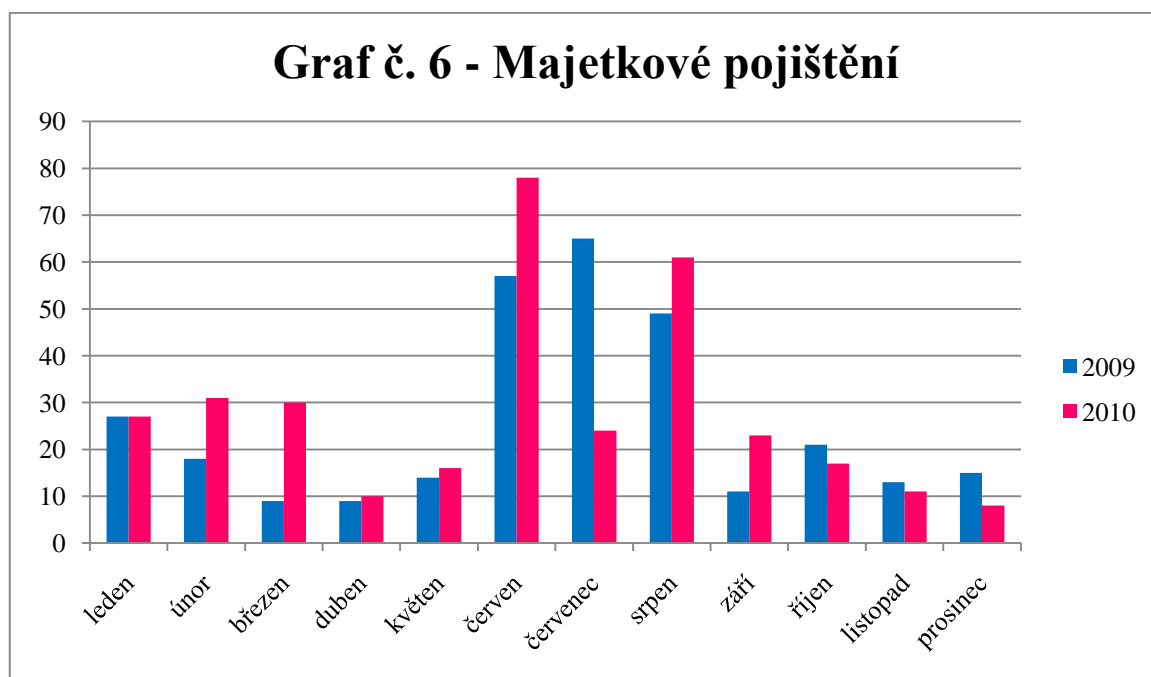
Předmětem majetkového pojištění jsou majetkové hodnoty pojištěného a pojištění je sjednáváno výhradně jako pojištění škodové. Pojistitel se zavazuje poskytnout pojistnou ochranu pro případ poškození, zničení a odcizení dle ujednání v pojistné smlouvě a příslušných pojistných podmínkách⁶⁷, které jsou nedílnou součástí pojistné smlouvy.

V posledních letech dochází vlivem změny klimatických podmínek k častým záplavám a povodním⁶⁸, které tak způsobují nemalé škody. V roce 2009 postihly Českou republiku povodně v červnu a v červenci, v roce 2010 došlo hned k několika povodním – v květnu, červnu, srpnu a září. Proto se domnívám, že majetkovému pojištění je třeba věnovat patřičnou pozornost. Vlivem živelných událostí je zpravidla způsoben zvýšený zájem klientů (viz graf č. 6) o sjednání majetkového pojištění, případně úprava pojistných

⁶⁷ Viz Příloha č. 4

⁶⁸ Tzv. živelná událost

smluv, např. navýšení pojistné částky, rozšíření pojistného plnění či asistenčních služeb. Většina pojišťoven vzhledem k častým a opakujícím se povodním má území České republiky rozděleno na několik tzv. povodňových pásem, od kterých se vyvíjí jednak cena pojistného a dále míra pojistitelnosti rizika povodeň. Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. VIG má území rozděleno na pásma čtyři, z nichž první tři spadají do pojistitelného rizika povodeň. Pásmo číslo 4 je na riziko povodeň již nepojistitelné.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů poskytnutých ČPP, a.s. VIG

5.3.4 Cestovní pojištění

Cestovní pojištění se týká pojištění léčebných výloh, které kryje nutnou a neodkladnou léčbu náhlých onemocnění, náhlých poruch zdraví nebo úrazů, ošetření zubů, repatriaci pojištěného a převoz tělesných ostatků. Pojištění se sjednává bez spoluúčasti pacienta a zahrnuje i asistenční služby. V rámci cestovního pojištění lze sjednat další druhy pojištění:

- ❖ pojištění storna zájezdu
- ❖ pojištění zavazadel
- ❖ úrazové pojištění

- ❖ pojištění odpovědnosti za škody
- ❖ pojištění zavazadel
- ❖ pojištění zpoždění letu
- ❖ pojištění nevyužití dovolené
- ❖ únos letadla

Výše pojistného se odvíjí od cílové země, do které se chystáme vycestovat, dále pak zda se jedná o cestu turistickou, sportovní či pracovní, zda cestujeme individuálně nebo skupinově. V neposlední řadě je cena závislá také na vybraných pojistných limitech, které jsou pojištěným zvoleny.

Cestovní pojištění není ze zákona povinné, tudíž záleží na uvážení každého z nás, zda si pojištění sjednáme či nikoliv. V každém případě nám pojištění umožní vycestovat do zahraničí s pocitem jistoty a klidu, že jsme pro případ nenadálého onemocnění či úrazu zabezpečeni. Cestovní pojištění má mezi online pojištěními první příčku, což je zřejmé z grafu č. 7. Pokud bychom srovnali pojistné období posledních tří let, můžeme konstatovat, že se počet uzavřených smluv prostřednictvím internetu více než ztrojnásobil.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů poskytnutých ČPP, a.s. VIG

Cestovní pojištění v současné době nabízí většina bank spolu s platební kartou. Ovšem zde doporučuji věnovat zvýšenou pozornost pojistným limitům, které bývají mnohdy dosti nízké a v případě pojistné události nemusí pokrýt veškeré vzniklé náklady. V rámci cestovního pojištění zahrnutého v platební kartě většina bank nabízí základní cestovní pojištění s pojistným limitem 1 mil. Kč. Tato částka je ale velmi nízká a v případě nenadálého onemocnění či zranění by nemusela pokrýt veškeré léčebné výlohy spojené se vzniklou pojistnou událostí. Standardním pojistným limitem je částka 2 mil. Kč, ovšem pojistný limit lze nastavit až do výše 7 mil. Kč.

Každému zájemci cestovního pojištění rozhodně doporučuji sjednat také pojištění odpovědnosti za škodu, které kryje jak škody majetkové tak finanční či škody na zdraví. Pokud je sjednáno uvedené pojištění, z pojistné smlouvy se budou hradit škody způsobené třetím osobám. Jako příklad můžeme uvést škodu vzniklou na vozidle, které je zapůjčeno při pobytu v cizí zemi, škodu na vypůjčeném jízdním kole nebo například škodu při návštěvě muzea, kdy nedopatřením poškodíme či rozbijeme vystavovaný předmět.

6 Poznatky a doporučení

Z provedené analýzy právní úpravy vyplývá, že v současné době upravuje pojistnou smlouvu jednak zákon č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě, v platném znění a dále občanský zákoník č. 40/1964 Sb. v platném znění. Tyto dva právní předpisy jsou rozděleny z hlediska časové působnosti. Pojistné smlouvy, resp. právní vztahy vzniklé z těchto pojistných smluv, uzavřené před datem 1. 1. 2005 se řídí občanským zákoníkem⁶⁹. Pojistné smlouvy uzavřené po 1. 1. 2005 podléhají již nové právní úpravě zákona o pojistné smlouvě.

Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb. nabyl své účinnosti ve dvou časových okamžicích. Účinnost zákona je obecně od 1. ledna 2005, ale některá ustanovení⁷⁰ nabyla účinnosti již dnem vstupu České republiky do Evropské unie. Zákon o pojistné smlouvě navazuje na tradici samostatné úpravy pojistných smluv.

Mezi změny, které s sebou nový zákon přinesl, můžeme zmínit promlčení práva na plnění z pojištění. Dle staré právní úpravy⁷¹ se u životního pojištění právo promlčelo nejpozději za 3 roky, dle nové úpravy se promlčuje až po 10ti letech (viz kapitola 3.2.2).

Veškeré právní úkony týkající se pojištění musí mít podle nynější i předchozí právní úpravy písemnou formu, není-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak (viz kapitola 3.1.3). Nová právní úprava připouští v případě tzv. krátkodobého pojištění i nepísemnou formu smlouvy.

Jako další změnu můžeme uvést právo na plnění z pojištění (viz 3.2.1 Pojem pojištěný), které má osoba určená v pojistné smlouvě nebo zvláštním zákonem, tzv. oprávněná osoba. Dříve měl toto oprávnění pouze pojištěný.

Zákon o pojistné smlouvě nově pojistitele zavazuje ukončit šetření pojistné události do 3 měsíců po tom, co mu byla tato pojistná událost oznámena (viz kapitola 3.3.2). Pojistné plnění je splatné do 15 dnů po skončení šetření. Toto zpřesnění zákona má za cíl bránit pojišťovně neodůvodněně prodlužovat výplatu pojistného plnění.

⁶⁹ Viz ust. § 788 - § 828 občanského zákoníku

⁷⁰ Jedná se o ustanovení, která se týkají legislativy ES v oblasti volného poskytování služeb.

⁷¹ Viz ust. § 101 občanského zákoníku

Další neméně důležitou změnou je možnost přerušeni v zákoně uvedených druhů pojištění v průběhu pojistné doby. V tomto případě při přerušeni soukromého pojištění nevzniká pojistiteli povinnost plnit, po dobu přerušeni nevzniká pojistníkovi povinnost platit pojistné. Pojištění zaniká i mimo jiné nezaplacením pojistného. Soukromé pojištění zaniká v důsledku nezaplacení pojistného dnem, který následuje po marném uplynutí lhůty stanovené pojistitelem v upomínce. Tato lhůta nesmí být kratší než jeden měsíc. Právní úprava podle občanského zákoníku upravovala zánik pojištění až po uplynutí 3, resp. 6 měsíců, což pojišťovny poškozovalo v případech, kdy pojistné nebylo uhrazeno, ale přesto měly povinnost plnit až do doby zániku pojištění.

Novinkou zákona o pojistné smlouvě je i rozlišení dvou forem pojištění, a to pojištění obnosové a pojištění škodové (viz kapitola 3.1.2). Obnosové pojištění je soukromé pojištění, jehož účelem je získání obnosu, tzn. dohodnuté finanční částky v důsledku pojistné události ve výši nezávislé na vzniku či rozsahu škody. Škodovým pojištěním se rozumí soukromé pojištění, jehož účelem je náhrada škody vzniklé v důsledku pojistné události.

U distančních smluv je důležité, aby byly zájemci o pojištění poskytnuty veškeré informace s dostatečným předstihem (viz kapitola 4.2.1) a pokud tak dodavatel neučiní, má právo od pojistné smlouvy odstoupit (viz kapitola 4.2.3). Základním rozdílem oproti standardně sjednané pojistné smlouvě je možnost odstoupení ve lhůtě 14ti dnů od uzavření pojistné smlouvy, a to bez udání důvodu.

Můžeme říci, že právní úprava pojistných smluv se precizuje a zavedení nového zákona o pojistné smlouvě přispělo k vyšší ochraně jak pojištěného tak pojistitele.

Ochranu spotřebitele upravuje také veřejnoprávní předpis č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Uvedený zákon umožňuje ochranu spotřebitele především proti nekalým obchodním praktikám, kterých se někteří obchodníci dopouštějí. Jejich cílem je přimět spotřebitele učinit rozhodnutí, které by za jiných okolností neučinil. Zákon však tyto praktiky zakazuje (viz 4.4.1 Česká národní banka) a v případě jejich prokázání hrozí pojišťovacímu zprostředkovateli sankce ve výši až 5 mil. Kč. Jedním z řešení je, aby si klienti pořádně přečetli veškeré dokumenty související s uzavíranou pojistnou smlouvou, na nejasnosti se dotázali a v případě, že něčemu nerozumí, smlouvu v žádném případě

neuzavírali. Dalším způsobem, jak se před těmito praktikami uchránit, je mít základní právní přehled o této problematice a snažit se získat co nejvíce informací.

Sjednání pojištění prostřednictvím internetu přináší klientům spoustu výhod. Jednak je to časová úspora, neboť pojistnou smlouvu mohou sjednat v podstatě kdykoliv bez nutné návštěvy pobočky, která bývá někdy spojena s dlouhým čekáním. Dále je to rychlost sjednání, klid a čas na promyšlení a většinou i nižší cena pojistného.

Z provedené analýzy sjednaných pojistných smluv online jednoznačně vyplývá, že zájem o toto pojištění každým rokem stoupá a za posledních deset let se mnohonásobně zvýšil (viz kapitola 5.2 graf č. 1). Jak je patrné z grafu č. 2, zvyšuje se také věková hranice klientů, kteří využívají možnost sjednat si pojištění přes internet. Ovšem zde je nutné zmínit, že pracovníce za přepážkou nám dokáže v případě potřeby či nesnázi okamžitě poradit a vysvětlit daný produkt či službu. Překážkou v úspěšném online sjednání pojistné smlouvy může být nedostatek potřebných informací, které klientům znemožní sjednání daného produktu. V horším případě si klient smlouvu může sjednat špatně. Proto si dovoluji každému zájemci o pojištění doporučit, aby si před sjednáním pojistné smlouvy pořádně přečetl všeobecné pojistné podmínky, doplňkové a případně zvláštní pojistné podmínky a na nejasnosti se před uzavřením pojistné smlouvy dotázal.

Zmiňované pojistné podmínky mohou být někdy „kámenem úrazu“, neboť bývají často složitě napsané a pro klienty se mohou stát nesrozumitelnými. Z průzkumu České národní banky, která se zabývala zjišťováním finanční gramotnosti obyvatel České republiky, vyplynulo (viz kapitola 4.4), že 36 % dotazovaných si smlouvu přečte a na nejasnosti se zeptá, 1/3 lidí se stalo, že smlouva byla tak dlouhá, že ji nepřečetli celou, 2/5 lidí se stalo, že smlouva byla příliš komplikovaná a některým pasážím vůbec nerozuměli. Jen 6 % lidí si již někdy na nějaký finanční produkt stěžovalo.

V případě vycestování do zahraničí je vhodné si uzavřít cestovní pojištění. Cestovní pojištění není ze zákona povinné, tudíž záleží na uvážení každého z nás, zda si pojištění sjednáme či nikoliv. Cestovní pojištění nám umožní vycestovat s pocitem jistoty a klidu, že jsme pro případ nenadálého onemocnění nebo úrazu zabezpečeni. Cestovní pojištění patří mezi nejčastěji sjednávané internetové pojištění, což je zřejmé z kapitoly 5.3.4 (graf č. 7). Pokud srovnáme pojistné období posledních tří let lze říci, že se počet uzavřených smluv

prostřednictvím internetu více než ztrojnásobil. Cestovní připojištění zahrnují i některé platební karty, ale pojistné limity jsou nastaveny velmi nízko a v případě vzniklých zdravotních obtíží jen stěží dokáží pokrýt veškeré léčebné výlohy spojené s hospitalizací či repatriací klienta. Proto doporučuji všem občanům sjednání samostatného cestovního pojištění spolu s pojištěním odpovědnosti za škody, které kryje jak škody majetkové tak finanční či škody na zdraví. Pojištění nás ochrání proti škodám způsobeným třetími osobami a ušetří nám tak nemalé starosti, které by nám v případě nesjednání pojistné smlouvy mohly vzniknout.

7 Závěr

Moderní způsoby komunikace jsou v současné době velmi oblíbeným způsobem komunikace a internetové obchodování si získává stále větší přízeň veřejnosti. Počátky obchodování přes internet nebyly vůbec jednoduché, právní úprava na takovýto druh obchodování nebyla připravena, procházela několikaletým vývojem a byla mimo jiné také ovlivněna vstupem České republiky v roce 2004 do Evropské unie. Vstupem do Evropské unie došlo k ovlivnění české legislativy legislativou evropskou a proto vznikla povinnost implementace směrnic do našeho právního řádu.

Z provedené analýzy právní úpravy pojistných smluv vyplynulo, že v současné době je pojistná smlouva upravena jednak zákonem č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě, v platném znění a dále občanským zákoníkem č. 40/1964 Sb. v platném znění. Tyto dva právní předpisy jsou rozděleny z hlediska časové působnosti - pojistné smlouvy uzavřené před datem 1. 1. 2005 se řídí občanským zákoníkem a pojistné smlouvy uzavřené po 1. 1. 2005 podléhají již nové právní úpravě zákona o pojistné smlouvě. Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb. v platném znění s sebou přinesl spoustu změn (viz kapitola 6), které dle mého názoru právní úpravu pojistných smluv precizují a zavedení tohoto zákona přispělo k vyšší ochraně pojištěného.

U pojistných smluv a pojistných smluv uzavíraných na dálku je důležité poskytnutí včasných a úplných informací bez ohledu na to, zda se zájemce o informace zajímá či nikoliv (viz kapitola 4.2.1). Tato informační povinnost bývá občas porušována a pojišťovací zprostředkovatelé tak porušují zákon. Nápravu vidím v častějších kontrolách pojišťovacích zprostředkovatelů a větší informovanosti spotřebitelů.

Domnívám se, že úprava pojistných smluv je dosti podrobná a splňuje veškeré náležitosti z právního hlediska, ale pro běžného občana - laika může být občas dosti složitá, neboť obsahuje spoustu paragrafů a odkazů na různá ustanovení a běžný klient se proto v právní úpravě může někdy těžko orientovat.

Ochranu spotřebitele upravuje zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele v platném znění. Novelou zákona z roku 2008 byla jako orgán dozoru nad dodržováním povinností určena Česká národní banka, která má ze zákona pravomoc vykonávat

veřejnoprávní dohled. Pravomoc České národní banky umožňuje kontrolovat pojišťovny, likvidátory pojistných událostí a pojišťovací zprostředkovatele. Předmětem dozoru je činnost obchodníka skrytá pod pojem nekalé a agresivní obchodní praktiky (viz kapitola 4.4.1). Mít základní právní znalosti o této problematice by mělo být cílem každého spotřebitele, neboť pouze dostatečně vzdělaný spotřebitel se dokáže správně rozhodovat. I přes značnou informovanost uvedeného zákona se často stává, že klienti uzavřou nevýhodné smlouvy a chytí se do sítí „šikovných“ obchodníků. Jedním z doporučení je, aby si klienti pořádně přečetli veškeré dokumenty související s pojistnou smlouvou, na nejasnosti se dotázali a v případě, že něčemu nerozumí, smlouvu v žádném případě neuzavírali. Hlavní problém vidím ve složitosti pojistných podmínek, neboť klient často obdrží několik vzájemně nepochybných dokumentů a musí zjišťovat, které pasáže se ho týkají, co platí či neplatí.

Internet výrazně zasáhl do oblasti pojištění a sjednávání pojistných smluv online zažívá boom (viz graf č. 1). V podstatě od stolu si lze uzavřít povinné ručení, cestovní pojištění, pojištění odpovědnosti či majetkové pojištění. Z provedené analýzy počtu uzavřených smluv online jednoznačně vyplynulo, že podíl klientů, kteří tuto možnost využívají se rychle zvyšuje. Jedním z důvodů je úspora času, dalším lákadlem jsou finanční prostředky, neboť online sjednání nabízí zpravidla deseti procentní slevu, takže klient může ušetřit. Tato úspora se týká především pojištění motorových vozidel s výkonnějším motorem, neboť vozidla jsou rozdělena do několika kategorií dle obsahu.

Analýza uzavřených smluv povinného ručení za poslední dva roky vykazovala velký propad, cca o 50% (viz graf č. 4). Tato změna úzce souvisí s trhem s motorovými vozidly, který také zpomalil. V roce 2008 došlo ke vzniku celosvětové finanční krize. Příčina této krize způsobila zpomalení ekonomického růstu, zvýšila se nezaměstnanost a lidé začali více šetřit.

V současné době působí na našem trhu 13 pojišťoven, které mají svoje webové prezentace a nabízejí možnost sjednání vybraných druhů pojistných smluv online. Hodně klientů si sjednává své pojištění také prostřednictvím internetových makléřů.

8 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

- BOGUSZAK, Jiří., ČAPEK, Jiří., GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 2. vyd. Praha: ASPI, 2004. 348 s. ISBN 80-7357-030-0
- BOHMAN, Ludvík., WAWERKOVÁ, Magdalena. *Zákon o pojistné smlouvě : komentář*, 2.vyd. Linde Praha 2009. 335 s. ISBN 978-80-7201-755-3
- DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*, 2. vyd., Praha: Ekopress 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0
- FRIMMEL, Martin. *Elektronický obchod*, 1. vyd., Praha: PROSPEKTRUM, 2002. 324 s. ISBN 80-7175-114-6
- HOROVÁ, Olga. *Ochrana spotřebitele*, 2. vyd., Praha: Oeconomica, 2004. 136 s. ISBN 80-245-0690-4
- HOROVÁ, Olga. *Ochrana spotřebitele po vstupu do Evropské unie*, 1. vyd., Praha: Oeconomica, 2006. 186 s. ISBN 80-245-1106-1
- HRADEC, Milan., ZÁRYBNICKÁ, Jana., KŘIVOHLÁVEK, Václav. *Pojištění a pojišťovnictví*, 1. vyd. Praha 2005. 216 s. ISBN 80-86754-48-0
- HULVA, Tomáš. *Ochrana spotřebitele*, Praha: ASPI 2005. 452 s. ISBN 80-7357-064-5
- HULVA, Tomáš. *Právo ochrany spotřebitele pro neprávnický*, 1 vyd. Praha: ASPI 2006. 360 s. ISBN 80-7357-172-2
- MAJTÁNOVÁ, Anna., DAŇHEL, Jaroslav., DUCHÁČKOVÁ, Eva., KAFKOVÁ, Eva. *Pojišťovnictví – teorie a praxe*, 1. vyd. Praha: EKOPRESS, 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1
- PLECITÝ, Vladimír., KOCOUREK, Jiří. *Občanský zákoník*, 4. doplněné vyd. Eurounion Praha, 2007. 735s. ISBN 978-80-7317-059-2
- ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář*, 10. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 1465 s. ISBN 80-7179-486-4

Právní předpisy

Zákon č. 40/1964, Sb. občanského zákoníku v platném znění

Zákon č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele v platném znění

Zákon č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě v platném znění

Internetové zdroje

Česká národní banka: Upozornění ČNB pro veřejnost [online]. 2008-06-06 [cit. 2010-12-10]. Dostupný z WWW:

<http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2008/080606_upozorneni_cnb_pro_verejnost.html>

Česká národní banka: Zvyšování finanční gramotnosti [online]. 2010-12-13 [cit. 2011-02-14]. Dostupný z WWW:

<http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/spotrebitel/financni_gramotnost/mereni_fg_tk_20101213/financni_gramotnost_20101213_stemmark.pdf>

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. VIG [online]. 2010-12-12 Dostupný z WWW:

< <http://www.cpp.cz/> >

Kokeš , Jaroslav. Finanční poradenství [online]. 2009-11-13 [cit. 2010-12-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.investujeme.cz/clanky/ochrana-spotrebitele-a-nekale-obchodni-praktiky/>>

9 Přílohy

Příloha č. 1 – Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

Příloha č. 2 – Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group

Příloha č. 3 – Zelená karta

Příloha č. 4 - Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku

Příloha č. 2 – Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna insurance Group je univerzální pojišťovnou, která nabízí svým klientům moderní produkty a komplexní pojistná řešení v oblasti životního i neživotního pojištění. Česká podnikatelská pojišťovna je třetím největším poskytovatelem povinného ručení na pojistném trhu v České republice. Společnost působí prostřednictvím 10 oblastních ředitelství, více než 70 poboček a 300 kanceláří na celém území ČR. Kompletní nabídka produktů je k dispozici na internetových stránkách www.cpp.cz. Telefonickým dotazům je vyhrazena klientská linka 841 444 555. ČPP předepsala v roce 2010 pojistné v celkové hodnotě 6,4 miliardy Kč.

Česká podnikatelská pojišťovna je součástí Vienna Insurance Group. Na burze kótovaná Vienna Insurance Group (VIG) se sídlem ve Vídni je jedním z předních pojišťovacích koncernů v zemích střední a východní Evropy. Mimo kmenového trhu v Rakousku je Vienna Insurance Group prostřednictvím podílu na pojišťovnách aktivní v Albánii, Bělorusku, Bulharsku, České republice, Černé Hoře, Estonsku, Gruzii, Chorvatsku, Lichtenštejnsku, Litvě, Lotyšsku, Maďarsku, Makedonii, Německu, Polsku, Rumunsku, Rusku, na Slovensku, v Srbsku, Turecku a na Ukrajině. Kromě toho existují pobočky Wiener Städtische Versicherung v Itálii a Slovinsku, jakož i pobočka Donau Versicherung v Itálii.

A je to pojištěno!

- ☎ 841 444 555
- ✉ info@cpp.cz
- 📍 kde nás najdete

O společnosti

Produkty

ČPP online

Škodní události

A je to se slevou až 70%

LEVNÉ POVINNÉ RUČENÍ

Dělek pro každého

Online kalkulačka

Online smlouva **Sleva až 10%**

rodiny Vienna Insurance Group.

Pojištění majetku

POJIŠTĚNÍ VOZIDEL

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

POJIŠTĚNÍ MAJETKU

MojeČPP
online přístup k pojistným smlouvám a škodám

- Asistenční služba
- Pojištění vozidel
- Pojištění osob
- Pojištění na cesty
- Pojištění občanů
- Pojištění podnikatelů

více informací

28 | 2 | 2011

Česká podnikatelská pojišťovna získala ocenění v anketě Zlatý Měsíc 2011

Česká podnikatelská pojišťovna získala v anketě Zlatý Měsíc...

více informací

Příloha č. 4 – Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku

ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA, a.s.

Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku VPPM 1/07

Obsah:

- Článek 1 Úvodní ustanovení
- Článek 2 Účastníci saskromního pojištění
- Článek 3 Předmět pojištění
- Článek 4 Pojistná hodnota a pojistná částka
- Článek 5 Město pojištění
- Článek 6 Pojistná a doba trvání pojištění
- Článek 7 Pojistná smlouva, vznik a změny pojištění
- Článek 8 Převzetí pojištění
- Článek 9 Zánik pojištění
- Článek 10 Právo a povinnost účastníků pojištění
- Článek 11 Škoda a pojistná částka
- Článek 12 Občasná výloha z pojištění
- Článek 13 Pojistné plnění
- Článek 14 Dohodnutí řízení
- Článek 15 Zvláštní opatření
- Článek 16 Doručování
- Článek 17 Výklad pojma
- Článek 18 Závěrečné ustanovení

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Saskromní pojištění majetku, které sjednává Česká podnikatelská pojišťovna, a. s. (dále jen pojistitel), se řídí právními ustanoveními zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, tímto Všeobecnými pojistnými podmínkami (dále jen VPPM). Doplněnými pojistnými podmínkami pro jednotlivé pojistné nebezpečí (dále jen DPN) a zvláštní smlouvou. Účastní právo a povinnost účastníků saskromního pojištění majetku se řídí občanským zákoníkem.
2. Pojištění majetku je pojistným škodným, jehož účelem je nahradit škody vzniklé v důsledku pojistné události.
3. Všechny pojistné smlouvy lze současně se smlouvou pojištění majetku sjednat i další druhy pojištění, které se řídí příslušnými Všeobecnými pojistnými podmínkami a příslušnými Doplněnými pojistnými podmínkami.

Článek 2

Účastníci saskromního pojištění

1. Účastníkem saskromního pojištění je pojistitel a pojistník jakožto účastník smlouvy a další další osoba, která je saskromního pojištění vzniklo právo nebo povinnost.
2. Pojistníkem je osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu.
3. Pojištěným je osoba, na jejíž věc nebo majetek (dále jen věc) se pojištění vztahuje.
4. Oprávněnou osobou je osoba, která v důsledku pojistné události vzniklo právo na pojistné plnění. Oprávněnou osobou může být pojistník nebo pojištěný, popř. jiná osoba, která má oprávněnou osobou pojistné ochrany před následky katastrof skutečností vyloučených pojistným nebezpečím.

Článek 3

Předmět pojištění

1. Předmětem saskromního pojištění majetku jsou věci, soubory věcí nebo jiný majetek vymezený v pojistné smlouvě.
2. Je-li pojištěn soubor věcí a není-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak, vztahuje se pojištění na všechny věci, které k souboru náleží a okamžitě vznikly pojistné události. Soubor tvoří věci, které mají stejný nebo podobný charakter nebo jsou určeny ke stejnému účelu.
3. Pojištění se vztahuje na věci movité i nemovité, které pojištěný a) má ve vlastnictví, nebo b) oprávněně užívá na základě smlouvy, nebo c) převzal za účelem plnění závazků souvisejících s jeho činností na základě smlouvy, nebo d) ke kterým má právo hospodaření.
4. Vlastnické nebo jiné vztahy k pojištěným věcem musí být přesně vymezeny v pojistné smlouvě.

Článek 4

Pojistná hodnota a pojistná částka

1. Pojistnou hodnotou věci nebo souboru věcí se rozumí nejvyšší možná majetková úmra, která může v důsledku pojistné události nastat a je určující pro stanovení pojistné částky.

2. Pojistná hodnota může být vyjádřena:

- a) novou cenou, kterou se rozumí částka vynaložená na pořízení nové věci téhož druhu a účelu, kvality a parametrů za ceny v místě a době vzniku pojistné události obvyklé.
- b) časovou cenou, kterou měla věc bezpodmínečně před pojistnou událostí; stanoví se z nové ceny věci, přičemž se přičítá ke stupni opotřebení nebo jiného znehodnocení anebo ke znehodnocení věci, k němuž došlo její opravou, modernizací nebo jiným způsobem;
- c) jiným způsobem (např. znaleckým posudkem apod.).

3. Dále se pojistná hodnota stanoví a:

- a) záloh naložených jako jejich pořizovací cena; záloh vyňatých vlastní činností pojištěného vynaloženými vlastními náklady;
- b) cenových papírů jako jejich tržní hodnoty; cenových papírů a drahých kůžed jako střední kurz v den posledního burzovního závěru před spálením pojištěného. Pojistná hodnota zrnin, pláštěných kůžed, šedů a šedových kůžed je omezena sjezdnou pojistnou částkou;
- c) spiců, zábrad, vlnit, ukázkových modelů apod., jako prokazatelné náklady na jejich pořízení;
- d) věci umělecké nebo historické hodnoty a starožitností jako cena určená na základě posudku soudního znalce;
- e) státní věci, které pojištěný spravuje v úživ, jako jejich časová cena.

4. Pojistná částka uvedená v pojistné smlouvě je horní hranicí plnění pojistitele. Pojistná částka má odpovídat pojistné hodnotě věci nebo souboru věcí. Pojistnou částku stanovuje na vlastní odpovědnost pojištěný. Pojištěný je oprávněn při uzavření pojistné smlouvy přehodnotit hodnotu pojištěného majetku. Hranici pojištěného plnění se vztahuje na žádnou hodnotu události, nejvýše-li v pojistné smlouvě uvedeno jinak.

5. Byla-li pojistitelem stanovena pojistná částka nižší, než je pojistná hodnota pojištěného majetku, nastává podpojištění. V případě vzniku pojistné události sníží pojištěný pojistné plnění ve stejném poměru, v jakém je pojistná částka k pojistné hodnotě.

6. Převyšuje-li pojistná částka pojistnou hodnotu pojištěného majetku, nastává přepojištění. Pojistník nebo pojištěný může namítat snížení pojistné částky ve stejném poměru, v jakém je pojistná částka k pojistné hodnotě.

7. Pojistitel je oprávněn stanovit pro jednotlivá pojistná nebezpečí, věci a soubory věcí nebo náklady jinými způsobem plnění. Jeich výše je uvedena v pojistné smlouvě.

8. Po dohodě smluvních stran může být pojistná částka včetně smlouvy pod pojistnou hodnotu pojištěného věci nebo souboru věcí a tato skutečnost musí být uvedena v pojistné smlouvě (dále jen pojištění prvního rizika).

9. Pojištění prvního rizika lze sjednat i v případech, kdy není možná předem určit pojistnou hodnotu věci nebo souboru věcí.

10. Bylo-li v pojistné smlouvě sjednáno pojištění prvního rizika, je stanovena pojistná částka horní hranicí pojištění pro jednu a všechny pojistné události nastalé v průběhu pojistného roku.

11. Doplň-li v průběhu pojistného roku ke smlouvě nebo vycerpaní sjednané pojistné částky z důvodu poskytnutí pojistného plnění, je možné pro zbytek pojistného roku obnovit pojistnou částku do původní výše doplacením pojistného.

Článek 5

Město pojištění

Saskromné pojištění majetku se vztahuje na škodné události, které nastanou na území České republiky nebo v jiném státě Evropské unie, pokud v DPN nebo v pojistné smlouvě není stanoveno jinak.

Článek 6

Pojistná a doba trvání pojištění

1. Pojistné je oplatou za saskromné pojištění. Výše pojistného stanoví pojištěný podle rozsahu pojištění, smlouvaného rizika, výše pojistné částky a hodnoty pojišťovaných věcí, případně podle dalších skutečností ohrožujících jeho věc. Na záloh pojistníka je pojištěný povinen učinit základy pro stanovení výše pojistného.

2. Právo pojištěného na pojistné a povinnost pojištěného platit pojistné vzniká dnem počátku pojištění.

3. Pojištění může být sjednáno na dobu a) neurčitou za běžné pojistné sazby b) určitou za jednorázové pojistné, podle toho, co bylo dohodnuto v pojistné smlouvě.

4. Běžné pojistné se stanoví za pojistné období a je sjednáno smlouvou mezi pojištěným a účastníkem. Částka pojistného období může být rozdělena na jednotlivé měsíce, není-li v pojistné smlouvě uvedeno jinak. Jednorázové pojistné je stanoveno za celou dobu, na kterou bylo pojištění sjednáno. Je sjednáno dnem počátku pojištění a měří pojištění vždy celá.

5. Je-li v pojistné smlouvě dohodnuto placení pojistného za pojistné období může pojištěný účtovat příhradu k pojistnému v závislosti na počtu pojištěných období. V případě nastavení pojistného za několik pojistných období ve třídě a výše uvedených v pojistné smlouvě je splatná celá částka pojistného jednou. Účty splatnosti pojistného za pojistné období mohou být před jejich uplynutím dlužnou prodávány.

6. Je-li pojistník v průběhu a placení pojistného, má pojištěný právo na úrok z prodlení podle občanských právních předpisů, pokud i na jeho vzniklé náklady spojené se zpracováním a doručení upomínek.

7. Nastala-li pojistná událost a dříve došlo pojištěný tím odsadí, sníží pojistné poškození do konce pojistného období, v němž pojistná událost nastala; jednorázové pojistné sníží pojištěný i v těchto případech vždy celá.

8. Nastala-li pojistná událost v době, kdy je pojistník v prodlení s placením pojistného, vzniká pojištěnému právo odečíst z pojistného plnění částku odpovídající dlužnému pojistnému včetně úroku z prodlení a upomínek náklady.

9. Není-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak, je v pojistných smlouvách a smlouvách trvání pojištění kratší než 1 rok účtováno za každý z dopadů měsíc trvání pojištění 10% ročního pojistného. Od 10 měsíců trvání pojištění je účtováno jiné sazby pojištění.

10. Pojištěný má právo v souvislosti se změnou podmínek rozhodných pro stanovení výše pojistného upravit nově výši pojistného na další pojistné období. Pojištěný je povinen nově stanovenou výši pojistného učinit pojistníkem neprodává ve třídě 2 měsíce před splatností pojistného za pojistné období, ve kterém se má výše pojistného změnit. Pokud pojištěný s touto změnou nesouhlasí, musí svou nezavazující uplatnit do 1 měsíce ode dne, kdy se o návrhování změny výše pojistného dozvědí. V takovém případě pojištění zaniká dnem splatnosti své stanoveneho pojistného.

11. V pojistné smlouvě lze poskytnout smlouvu z pojistného (bonus) nebo příhradu na poskytnutí (malus) v závislosti na frekvenci pojistných událostí a výši vyplaceného pojistného plnění v uplynulých pojistných obdobích.

12. Zvyšování pojistného a pojistné částky se provádí podle zákona nebo smlouvy smlouvy nebo publikovaného Českým statistickým úřadem za předchozí rok, a to počínaje 1. lednem následujícího roku a konče 30. lednem následujícího roku.

13. Pojistník může snížit indexovou pojištění svým prostředím doručným pojištěným nejméně 2 měsíce před příslušným výročím dnem počátku pojištění.

Článek 7

Pojistná smlouva, vznik a změny pojištění

1. Pojistná smlouva je smlouvou o finančních službách, ve které se pojištěný zavazuje a případně vzniklou náhodně událostí poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojištěný se zavazuje platit pojištěné pojistné.

2. Vznik a uzavření pojistné smlouvy a pojistná smlouva musí mít vždy jasnou formu, jinak je neplatná. Tímto platí i pro všechny ostatní právní úkony týkající se pojištění.

3. Není-li v pojistné smlouvě stanoveno jinak, pojištění se sjednává se společenstvem oprávněné osoby na pojištěném plnění. Společenství může být stanovena jednou částkou v Kč nebo jiným procentem, procentem z pojistné částky nebo procentem z jejíhožto pojistného plnění. Její výše musí být uvedena v pojistné smlouvě. Pokud se z jejího přičty a ve stejném čase proběhne pojištění události více pojištěných věcí nebo souboru věcí z jedné pojistné smlouvy, odečítá se z pojistného plnění jen nej-

- výši sjednané smlouvy.
4. V pojistné smlouvě lze též dohodnout čekací dobu, lhůtu předání, dobu ručení pojistné, příp. i další pojistné podmínky.
 5. Pojistitel se vztahuje na pojistné události, které nastanou od prvního dne vzniku pojistění.
 6. Součástí pojistné smlouvy jsou tyto VPPM, přílohy, příloha DPP a smluvní intenzí přílohy pojistitele.
 7. Změny v pojistné smlouvě se provádějí dohodou účastníků pojistění.
 8. Dojde-li ke ztrátě, přetržení nebo zrušení pojistky, vyhlášení insolventy nebo likvidace pojistitelů, vyhlášení DPP a smluvní intenzí přílohy pojistitele.
 9. U pojistitelů sjednaného na dobu určitou lze v pojistné smlouvě dohodnout, že uplynutím pojistné doby pojistitel rezignuje, pokud pojistitel nebo pojistník nejedná 5 týdnů před uplynutím pojistné doby rezignací druhé straně, že na další trvání pojistění nemá zájem. Pokud pojistitel rezignuje, produkuje se za stejných podmínek o stejnou dobu, na kterou bylo sjednáno.
 10. Vztahuje-li se pojistění i na dobu před uzavřením pojistné smlouvy, není pojistitel povinen poskytnout pojistitelu plnění, pokud pojistník v době předání návrhu na uzavření pojistné smlouvy vládní nebo máti vládní, že pojistitel události již nastala a pojistitel nemá právo na pojistné, jestliže v době předání návrhu na uzavření pojistné smlouvy vládní nebo máti vládní, že pojistné událost nemůže nastat.

Článek 8

Přerušeni pojistění

1. Pojistitel může být lhánem pojistné doby přerušeno. V takovém případě nemá povinnost za dobu přerušeni pojistění platit pojistné a není dále právo na pojistné plnění z události, která nastala v době přerušeni pojistění a které by jinak pojistným události bylo.
2. Pojistitel se nepovazuje z důvodu nezaplacení pojistného do 2 měsíců ode dne jeho splnění.
3. Pojistitel může být přerušeno na základě písemné žádosti pojistníka doručené pojistiteli alespoň 1 měsíc před uzavřením datem přerušeni pojistění.
4. V jednom pojistném roce (12 kalendářních měsíců po době jehočinnosti) může být pojistitel přerušeno pouze jednokrát, přičemž minimální doba přerušeni musí být alespoň 1 kalendářní měsíc.
5. O přerušeni pojistění může učest. 4. tohoto článku může pojistník požádat pojistitele pouze z vážných důvodů, které nastaly na straně pojistníka a jednatelným způsobem odlišný posazení pojistníka, pojistitel rizika nebo jiné skutečnosti související s pojistěním. Pojistitel má právo z vyřadit od pojistníka doplňující informace a příp. i lhůtu k ověření důvodů uvedených pojistníkem jako důvodů přerušeni pojistění. Rozhodnutí o akceptaci žádosti pojistníka o přerušeni pojistění přísluší pojistiteli.
6. Doba přerušeni pojistění se započítává do pojistné doby.

Článek 9

Základní pojistění

1. Součástí pojistění majetku zaniká:
 - a) uplynutím doby, na kterou bylo pojistění sjednáno; to znamená dohodou smluvních stran;
 - b) zánikem pojistného rizika;
 - c) výpovědí;
 - d) nezaplacením pojistného;
 - e) odstoupením od pojistné smlouvy;
 - f) odehráním pojistného plnění;
 - g) ukončením činnosti subjektu;
 - h) změnou vlastnictví;
 - i) smrtí pojistitelů fyzické osoby.
2. Pojistitel s běžným pojistným zánikem výpovědí pojistitele nebo pojistníka ke konci pojistného období. Výpověď musí být doručena alespoň 6 týdnů před uplynutím pojistného období, jinak je neplatná.
3. Pojistitel nebo pojistník mohou pojistitel výpověď do 2 měsíců ode dne uzavření pojistné smlouvy, třetím doručení výpovědi počítá běžně oznámení výpovědi lhůtu, jež má uplynout pojistitel zánikem. V tomto případě má pojistitel právo na peněžitou část pojistného odpovídající době trvání pojistění.
4. Pojistitel nebo pojistník mohou pojistitel výpověď do 3 měsíců ode dne doručení oznámení vzniku pojistné události. Dnem doručení výpovědi počítá běžně uplynutí lhůtu 1 měsíc, jež má uplynout pojistitel zánikem. Pokud výpověď podá pojistník, náleží pojistitel pojistné do konce pojistného období, v němž došlo k pojistné události, jednorázové pojistné náleží pojistiteli celé, není-li v pojistné smlouvě určeno jinak.
5. Nezaplacením pojistného zánikem pojistění třetím doručení po měsátní uplynutí 31 dne lhůtu stanovené pojist-

telem v uplynutí k zaplacení důležitosti pojistného, zaslání pojistitelem po 90 dnech od uplynutí pojistného. Tímto platí i pro lhůtu zaplacení pojistného. Lhůta k zaplacení důležitosti pojistného lze před uplynutím dohodou prodloužit.

6. Zápověď-í pojistník nebo pojistitel při sjednání pojistné smlouvy dříve nebo z nezávislosti nepřetržitě nebo na určitou dobu platí pojistné tj. jako se sjednáváno pojistění, má pojistitel právo od pojistné smlouvy odstoupit, jestliže při provádění a takovém zastopování dojde ke sjednání smlouvy nezauzetí. Toto právo může pojistitel uplatnit do 2 měsíců ode dne, kdy takovou skutečnost zjistí, jinak právo zánikem. To platí i v případě změny pojistné smlouvy. Stejně právo odstoupit od pojistné smlouvy má za stejných podmínek i pojistník. Odstoupením od pojistné smlouvy se lhůta do 30 dnů ode dne odstoupení od pojistné smlouvy vrátit zaplacení pojistné smlouvy a výplacem pojistné plnění a o náklady spojené se vznikem a uplynutím pojistné plnění ve výši 10% ze zaplaceného pojistného, maximálně však částku 1.000,- Kč, v případě odstoupení ve lhůtu 30 dnů ode dne odstoupení od pojistné smlouvy vrátit pojistitel částku vyplaceného pojistného plnění představující výši zaplaceného pojistného.

7. V případě uzavření pojistné smlouvy formou vstupu na účtu má pojistník právo bez udání důvodu odstoupit od pojistné smlouvy ve lhůtu 14 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy nebo ode dne, kdy mu byly sděly pojistné podmínky, pokud k tomu předloží důvod na jeho žádost po uzavření pojistné smlouvy. Pojistitel je povinen neposkytí ve lhůtu do 30 dnů ode dne odstoupení od pojistné smlouvy vrátit pojistníka zaplacení pojistné smlouvy o výplacem pojistné plnění a pojistitel nebo pojistitel, popřípadě oprávněná osoba, je povinen ve stejné lhůtě pojistitel vrátit částku vyplaceného pojistného plnění představující výši zaplaceného pojistného. Pojistitel má právo na úhradu nemyšlených nákladů spojených s odstoupením pojistníka od pojistné smlouvy ve výši 10% ze zaplaceného pojistného, maximálně však částku 1.000,- Kč. Toto ustanovení se nepoužije na pojistné smlouvy spadající do pojistění pozice i ročním v nouzi lhůtu nastavení nebo pobytu mimo místo svého trvalého bydliště včetně pojistění finančních zřetel souvisejících s cestovním, jestliže byly tyto smlouvy sjednány na dobu kratší než 1 měsíc.

8. Pojistitel může pojistné plnění odložit, jestliže:
 - a) příčinou pojistné události bylo skutčování, o které se dozvěděl až po vzniku pojistné události a kteru; nemohl zjistit při sjednání pojistění nebo jeho změně v dostatek dříve nebo z nezávislosti neprovádějí nebo nezaplní zodpovědných příjmových důkazů, a jestliže by při znalosti této skutečnosti v době uzavření pojistné smlouvy tuto smlouvu neuzavřel, nebo by ji uzavřel za jiných podmínek, nebo
 - b) oprávněná osoba uvede při uplatňování práva na pojistné plnění výslovně neprovádějí nebo lhůtu zkráceně údaje týkající se vzniku pojistné události nebo požadované údaje týkající se této události záměrně.
 Dnem doručení ústřední a odměrné pojistného plnění odložit záměrně.
9. Ukončením činnosti pojistitelů se pro dobu tohoto pojistného rozruší.
 - a) u právnických osob – zánik právnické osoby bez právního nástupce, čili, výmaz ze seznamu úředního rejstříku nebo seznamu nebo zánik oprávnění k podnikatelské činnosti, nebo zrušení právnické osoby zřizovatelem;
 - b) u podnikatelů – fyzických osob – výmaz ze seznamu úředního rejstříku nebo seznamu nebo zánik oprávnění k podnikatelské činnosti.
10. Změnou vlastnictví zánikem pojistění majetku třetím, kdy došlo ke zrušení vlastnictví nebo spoluvlastnictví pojistného majetku, náleží-li se vlastnictví nebo spoluvlastnictví k nemovitému majetku vlastněným do uzavření nemovitosti, zánikem pojistění třetím náleží právo na pojistné plnění vlastníka vlastnického práva do okamžiku nemovitosti.

Článek 10

Práva a povinnosti účastníků pojistění

1. Pojistník a pojistitel jsou povinni provést a splnit odpovědnosti na všechny písemné dotazy pojistitele týkající se sjednáváního smluvního pojistění. To platí i v případě, že jde o změnu pojistění. Stejnou povinnost má pojistitel vůči pojistníkovi a pojistitelům.
2. Pojistník je povinen prokazatelným způsobem (např. podpisem na písemné smlouvě) seznámit pojistitelů s obsahem smluvní smlouvy týkající se pojistění jeho pojistného rizika a se všemi přílohy a povinnostmi plynoucími ze sjednaného pojistění.
3. Pojistník je povinen bez zbytečného odkladu písemně nebo, je-li nemožné, zprávně, jakýchkoli jiných vlcí-

vým, avšak prokazatelným způsobem seznámit pojistitel, že nastala pojistná událost, poslat prokazatelné vyřizování s včasnou a rozsáhlou náležitostí této události, předložit k tomu potřebné doklady, umožnit pojistiteli nebo jiným pověřeným osobám provést řešení s příčinou a rozsahu vzniklé škody, poskytnout pro zjištění rozsahu jeho povinnosti poskytnout pojistné plnění, zánikem na pojistné plnění a jeho výši, správně příslušné příslušnosti provedení oznámení údajů při řešení škody a představení způsobem důležitosti v pojistné smlouvě a podle pokynů pojistitele. Není-li pojistník současně pojistěním, má tato povinnost pojistitel.

4. Pojistník je povinen bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli vznik nebo zánik pojistného rizika. V případě pojistitelů celého pojistného rizika má tato povinnost pojistitel.
 5. Pojistník a pojistitel mají dále tyto povinnosti:
 - a) dhat, aby pojistná událost nastala, zejména nemu; provést povinnosti směřující k odvrácení nebo zrušení nebo zajištění ani správně jejich poskytnutí třetími osobami. Za třetí osoby jsou pro účely tohoto pojistění považovány i osoby blízké, nebo osoby 3.úř. ve společné domácnosti, nebo osoby pro pojistného jakkoli činné. Pokud pojistitel události již nastala, je pojistitel povinen učinit taková opatření, aby se vzniklé škoda již nezvětšovala;
 - b) umožnit pojistitelu prohlédnout pojistěného majetku a poskytnout rozsahu pojistného ohrožení, předložit k náležitosti poskytnout dokumentaci, požádné technické, účty a jiné odborné dokumenty, umožnit photozáměrně záznamy služebních a odborných pojistěnýchho majetku;
 - c) udržovat v přehledném a přístupném stavu všechny údaje, které jsou potřebné pro účely pojistění, zejména takové, které již ve vzniku škody byly a jež dle ustanovení pojistitelů povinné předložit nebo mají předložit;
 - d) řádně pečovat o pojistěné věci, udržovat je v řádném technickém stavu, používat je k účelům stanoveným výrobcem, dodržovat bezpečnostní předpisy, návody k obsluze apod. Dodržovat pojistěním předepsané způsoby technického zabezpečení pojistěných vlcí a udržovat takové zařízení ve funkčním a provozuschopném stavu;
 - e) bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli všechny změny týkající se sjednáního pojistění. Důležitosti, o kterých vlc. že nastanou, je povinen seznámit již předem. Dále je povinen písemně oznámit všechny skutečnosti, které mají za následek zvýšení pojistné hodnoty a vlc. než 10%;
 - f) oznámit orgánům činným v trestním řízení skutečnost události, která vznikla ze skutečnosti vlc. z pohledu poškození ze spáčením trestního činu nebo pokusu o něj;
 - g) v vlastni vlc. nemovitosti zřídit zprávněho vlastníka události, vyřadit z nabytelnosti zřetel vlcí po škodě události, přísluší-li jí její oprava, na pokyn pojistitele. Bude-li nutné začít s odstraněním zřetel vlcí, přísluší s nezbytnou opatrností z důvodů bezpečnosti, hygieny a bezpečnosti nebo jiných důvodů, než bude dostatečný postup z pojistěním, je pojistitel povinen zajistit pokračování vzniku, rozsahu a výše vzniklé škody, jak i její pokračující materiálu;
 - h) zabezpečit vlcí jinému právu, která na pojistěné přecházejí, zejména právo na požití a vyřadění;
 - i) oznámit pojistiteli, že uzavřel pro pojistěné věci další pojistění proti tomuto pojistěnému riziku, sdělit pojistitelu jméno dalšího pojistitele a výši pojistné částky;
 - j) v případě zrušení, výmazu nebo straty vlastnictví a šekových listů, platebních karet a jiných obdobných dokumentů, cenových papírů a cenných prostředků provést jejich likvidaci a zahájit umělořádně č. jiné řízení;
 - k) bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli, že se odcizil nebo ztratil vlc. které se pojistěné události týká, nebo a tuto vlc. převzít. Bylo-li již vyplaceno pojistné plnění z takové vlcí, je pojistitel povinen pojistitel vrátit vyplacení pojistné plnění seznámit o prokazatelné náležitosti na opravu, pokud byla taková vlcí poskytnuta v době, kdy z ni pojistitel nemohl náležitě, řádně pojistěné vlcí vlcí zůstává ve vlastnictví pojistěného;
 - l) má-li pojistitel sjednané pojistění pro případ požáru nebo zničení vlcí záplavou vzniklou v případě související s povodněmi nebo kapalinou unikající z technických zařízení, je povinen v místnostech nebo prostorách v pozemcích nebo přímých podlažích budov nebo jiných stavů ukázat pojistěné věci nejmenší 15 cm od nejnižší úrovně podlahy v podlaží, ve vlcí nepříteli v uzavřeném pojistěním obřadu;
- mědověrovaných rozsah a způsob vedení účtů a jeho poskytnutí tak, jak ukládá obecní závazná právní předpisy;
- m) veškerá zjištění a oznámení pojistitelů i jiným orgánům či institucím provádět prokazatelným způsobem.

8. Nesplní-li nebo poruší-li pojistník nebo pojištěný některou z výše uvedených povinností, je pojištění zrušeno:
 - a) pokud je plnění předmětu smlouvy, pokud neuplatní nebo poruší povinnost zveřejnění nebo zřízení listiny pojistné a přílohy, vznikla, rozsahu a výši škody, nebo nároku za následek uveřejnění rozsahu škody;
 - b) pokud byl výkon vyhlášeného pojistného plnění, pokud poruší povinnost zjistit a) po jeho výskytu.
7. Poruší-li pojistník, pojištěný nebo třetí osoba výkonem nebo nálezem práva alkoholu nebo návykových látek shora uvedené povinnosti a tato porušení podstatně ztěžuje ke vzniku pojistné události nebo k většímu rozsahu jejíh následků, je pojištění oprávněn pojistné plnění přiměřeně snížit.
8. Pojištění je povinen:
 - a) zředit pojistnou pojistnou smlouvu včetně VPPM a přílohu k VPPM a veškeré přílohy k pojistné smlouvě, v případě vzniku pojistné události dohodnout s pojištěným další postup a vyžádat si potřebné doklady, bez zbytečného odkladu provést listiny nutné ke zřízení rozsahu a výše vzniklé škody a s pojištěným výsledky listiny projednat a sepsat o tom zápis;
 - b) směřovat pojištěnému náležitě do poskytl, které pojištění poskytl v rámci listiny škodní události a pořadí u jejích kopie;
 - c) vrátit na žádost pojistky nebo pojištěného doklady, které pojištění zapůjčil ke zpracování pojištění nebo v souvislosti se řešením škodní události;
 - d) poskytnout pojistné plnění jen ve souhlasem zastávajícího věřitele pojištěného, je-li pojištění věc zastavena.
9. Pojištění poskytuje pojistné plnění v tuzemské měně, není-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak.

Článek 11

Škodní události a pojistné události

1. Škodou událostí je skutečnost, ze které vznikla škoda a která by mohla být důvodem vzniku práva na pojistné plnění.
2. Pojistnou událostí se rozumí nahodilá skutečnost takže označená v pojistné smlouvě, vyvolaná spojením pojistných rizik, kterých se, ze kterou je spojen vznik povinnosti poskytnout pojistné plnění.
3. Za pojistnou událost se nepovažuje skutečnost způsobená pojištěným nepřírodním, která nastala v důsledku úmyslného jednání nebo úmyslného opomenutí pojistky, pojištěného, člena jeho domácnosti, jejich společně s zaměstnanci, osob oprávněných účink pojištěnou věc, nebo jejich osob v jejich podléhání.
4. Za pojistnou událost se dále nepovažuje poškození nebo zničení pojištěné věci plnění, vzhledem k dřívějšímu poškození nebo zničení, jejím ručním nebo chemickým poškozením konstrukce věci, navzdory její povaze a době před pojistnou událostí.

Článek 12

Obecné výklady z pojistné

1. Bez ohledu na specifikující příčiny vzniku škodní události se pojištění nevztahuje na následující skutečnosti vzniklé:
 - a) působením jaderné energie, radice, atomace, elektřiny a smrti;
 - b) válečnými událostmi včetně drahy, invazí, ústředními ústředním nebo vyhlášením válečného stavu, výměrného stavu a výuky, státního výuku;
 - c) vlivními nepokojů, revolucí, povstáním, pučům, státní přehlazení, rebek, výpuků nebo jiným násilným jednáním, smrtí, státním, výluk, terorismem, konfiskací, zabráním nebo násilným zastávkám, státním útlakem nebo shromáždění;
 - d) na motorových vozidlech, přívězech, nákladních a jiných těžkých strojích a zařízení, kterým je zřídkovazně registrační značka nebo jiné označení;
2. Není-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak, pojištění se dále nevztahuje na následující skutečnosti vzniklé:
 - a) následkem vady, kterou měla pojištěná věc v okamžiku uzavření pojistné smlouvy, a která měla nebo měla být známa pojistnému nebo pojištěnému, bez ohledu na to, zda byla známa pojištěnému;
 - b) jako nepřímé škody včetně drahy (např. útlak) zsk, nemohoucí poskytnout pojištěnou věc apod.) a vedlejší výdaje (např. náklady právního zastoupení, pokuty, penále, exprovis, příjmy, náklady při úniku vody z vodovodního zařízení nebo kapalín z topných a ohřevných systémů apod.);
 - c) na autorských a jiných právních právech;
 - d) na pozemních, pozemních, podzemních, zemětřivých katastrofách a zřítelích;
 - e) na požárních stavách (např. výhledy, vodovody, kanalizační, parovody, meliorace, hrázích a stávkách na viditelných ložiskách, slopekch a stávkách bez ohledu na

- útlak a provedení, na jakémkoliv druhu rozvodných sítí (např. stávkovazně vyvolání smrti, ovlivňování stávkou např.);
- f) na motorových vozidlech, přívězech, nákladních a jiných těžkých strojích, kterým je zřídkovazně registrační značka nebo jiné označení, které jsou účinně vedeny jako zásovy a jsou předmětem takřka prodáv;
- g) úmyslným poškozením nebo zničením věci (vandalizace).

3. V pojistné smlouvě lze zahrnout i jiné výuky z pojistné než výuky uvedené v odst. 1. a 2. tohoto článku.

Článek 13

Pojistné plnění

1. Pojištění je povinen po oznámení události, ze kterou je spojen poskytnout na plnění z pojistné, bez zbytečného odkladu zaplatit listiny nutné ke zřízení rozsahu jeho povinnosti plnit. Pojištění je povinen poskytnout pojistné plnění v rozsahu a) z podmínek dále stanovených, jestliže pojistná událost nastala v době trvání pojištění.
2. Pojištění je povinen sklidit listiny do 3 měsíců po tom, co mu byla škodní událost oznámena. Některé-li sklidit listiny ve stanovenej lhůt, je povinen sdělit oprávněné osobě důvody, pro které nelze listiny sklidit a poskytnout jí na jej požadovanou lhůtu představenou zálohu. Lhůta nebývá, je-li listiny zveřejněny nebo zřízeny z výky oprávněné osoby, pojistky nebo pojištěného.
3. V případě zničení nebo ztráty věci poskytuje pojištění v pojistné měnku plnění ve výši nové hodnoty věci, t. částky pojištění a počtu nové věci stejného druhu a parametry za v době obvyklé ceny. U věci, jejíž časová hodnota, t. hodnota věci bezprostředně před pojistnou událostí představovala méně než 40% nové hodnoty věci, poskytuje pojištění plnění ve výši časové hodnoty.
4. V případě poškození věci poskytuje pojištění v pojistné měnku plnění ve výši částky vynásobených náklady na opravu věci, nejvýše však ve výši nové hodnoty věci. U věci, jejíž časová hodnota představovala méně než 40% nové hodnoty věci, poskytuje pojištění plnění ve výši časové hodnoty.
5. Pojistná hodnota věci je součtem nových hodnot věci s časovou hodnotou představující alespoň 40% nové hodnoty listiny věci a časovou hodnotou představující méně než 40% nové hodnoty listiny věci.
6. Právo na pojistné plnění vzniká okamžikem události.
7. Výši pojistného plnění stanoví pojištění. Při výskytu výuky pojistného plnění se vychází z nové ceny věci, která byla v čase a místě pojistné události obvyklá.
8. Pojistné plnění je splněno do 15 dnů poté, kdy pojištění sklidit listiny nutné ke zřízení jeho povinnosti a rozsahu plnění a stanovení výši pojistného plnění.
9. Pokud byly náklady listiny vynaloženy pojištěným vyvolat, nebo zřídkovazně povinností účastníků pojištění, má pojištění právo požadovat na tom, kdo povinností porušil, přiměřenou náhradu.
10. Bylo-li pojištěno věc poškozena, vzniká oprávnění osobě právo, aby jí pojištění vyplatit:
 - a) při pojištění na novou věc - částku odpovídající přiměřeným nákladům na opravu poškozené věci srovnanou s částkou odpovídající hodnotě vyvolaných zbytků nahrazených věcí;
 - b) při pojištění na časovou věc - částku odpovídající přiměřeným nákladům na opravu poškozené věci srovnanou s částkou odpovídající stupni opotřebení nebo jiného znehodnocení věci z doby bezprostředně před pojistnou událostí a o částku odpovídající hodnotě vyvolaných zbytků nahrazených věcí;
11. Bylo-li pojištěno věc zvlásta, odcizena, ztracena nebo pohřešována, vzniká oprávnění osobě právo, není-li dále stanoveno jinak, aby jí pojištění vyplatit:
 - a) při pojištění na novou věc - částku odpovídající nákladům na pořízení nové věci nebo nákladům, které je třeba vynaložit na výrobu nové věci stejného druhu a kvality, není-li se o věc vlastní výroby, srovnanou s částkou odpovídající stupni opotřebení nebo jiného znehodnocení věci z doby bezprostředně před pojistnou událostí a dále o částku odpovídající hodnotě vyvolaných zbytků pojištěné věci;
 - b) při pojištění na časovou věc - částku odpovídající nákladům na pořízení nové věci nebo nákladům, které je třeba vynaložit na výrobu nové věci stejného druhu a kvality, není-li se o věc vlastní výroby, srovnanou s částkou odpovídající stupni opotřebení nebo jiného znehodnocení věci z doby bezprostředně před pojistnou událostí a dále o částku odpovídající hodnotě vyvolaných zbytků pojištěné věci;
12. Bylo-li pojištěno zásovy pojistnou událostí poškozeny, vzniká oprávnění osobě právo, aby jí pojištění vyplatit částku srovnanou na jejich opravu nebo úpravu srovnanou s částkou, s kterou se změnil obvyklé náklady, které by jinak byly nutné vynaložit na stávkování nebo další zpracování pojištěných zásovk.

13. Bylo-li pojištěno zásovy pojistnou událostí znehodnoceny, vzniká oprávnění osobě právo, aby jí pojištění vyplatit částku ve výši rozdílu mezi pořizovací cenou zásovk a jejich cenou po znehodnocení. U zásovk vlastní výroby vyplatit pojištění částku ve výši rozdílu mezi vyvolanými vlastními náklady na jejich výrobu a jejich cenou po znehodnocení.
14. Bylo-li pojištěno zásovy pojistnou událostí ztraceny, odcizeny nebo ztraceny, vzniká oprávnění osobě právo, aby jí pojištění vyplatit:
 - a) když-li se o zásovy vlastní výroby, částku, kterou bylo nutné vynaložit na jejich výrobu srovnanou o částku, s kterou se změnil obvyklé náklady, které by jinak byly nutné vynaložit na jejich stávkování nebo další zpracování;
 - b) když-li se o nakupené zásovy, částku, která odpovídá nákladům na jejich pořízení v čase vzniku pojistné události srovnanou o částku, s kterou se změnil obvyklé náklady, které by jinak byly nutné vynaložit na jejich stávkování nebo další zpracování;
15. Bylo-li pojištěno vlastní kněky, pláštění karty a jiné dokumenty obdobného druhu, ceniny a cenné papíry poškozeny, zničeny, odcizeny nebo ztraceny, vzniká oprávnění osobě právo, aby jí pojištění vyplatit částku srovnanou na úhradu takovýchto dokumentů. Došlo-li k jejich zničení, má oprávnění osoba právo, aby jí pojištění vyplatit částku, o kterou se změnil majetek pojištěného člena mezinám, namáhavě však do výše sjednané pojistné částky. Pojištění nehradí útlak úroků a ostatní výnosy.
16. Bylo-li pojištěno předměty, plány, vstřebání knihy, kurtážky, výkresy, technické součásti námořní a dle požadovaný, změny, odcizeny nebo ztraceny, vzniká oprávnění osobě právo, aby jí pojištění vyplatit částku odpovídající přiměřeným nákladům na jejich opravu u věci poškozených nebo náklady na jejich opravu u věci zničených, odcizených nebo ztracených. V případě, že pojištění náklady na opravu nebo reprodukci nevyplácí, je pojištění povinen vyplatit pozici hodnotu poškozené materiálu.
17. Bylo-li pojištěno věci zvláště kulturní a historické hodnoty, umělecké díla a sbírky poškozeny, zničeny, odcizeny nebo ztraceny, vzniká oprávnění osobě právo, aby jí pojištění vyplatit částku, která odpovídá nákladům na úhradu do povodňového stavu, náležející poškozenou věc evnto do povodňového stavu, vyplatit pojištění novou věc, nejvýše však požadovanou částku srovnanou s částkou, s kterou se změnila smlouva. V případě poškození jednotlivých sbírek pojištění nepřímě ke znehodnocení věci.
18. Bylo-li pojištěno události zničeny nebo odcizeny bankovky a mince (sám je peníze), vzniká oprávnění osobě právo, aby jí pojištění vyplatit pojistné plnění, nejvýše však pojistnou částku srovnanou v pojistné smlouvě. Bylo-li přímě poškozeny, vyplatit pojištění pojistné plnění ve výši rozdílu mezi částkou vyplacenou bankou, jako výměnu za poškození peněz a jejich nominální hodnotou. Pojištění rovněž vhradí náklady spojené s touto výměnou, nejvýše však pojistnou částku.
19. Bylo-li pojištěno události poškozeny, zničeny, odcizeny nebo ztraceny pojištěné věci, které pojištění oprávněné zálohu na základě smlouvy nebo k nim má právo hospodářské, je pojištění povinen vyplatit pojistné plnění pouze tehdy, je-li pojištěný podle smlouvy o zálohu věc právním věc, opravě, pořadí novou nebo poskytnout peněžní náhradu. Není-li jinak dohodnuto plnění je pojistná částka srovnána v pojistné smlouvě.
20. Nad rámec pojistného plnění nebo nad rámec pojistné částky úhrady pojištění bylo zachrazeno a jiné náklady:
 - a) účinné vynaložené náklady na odstranění bezprostředně vzniklé pojistné události, nebo na zmírnění jejíh následků;
 - b) náklady na odklizení pojištěného poškozeného majetku nebo jeho zbytků, byl-li pojištěný povinen tak učinit z důvodu hygienických, ekologických, bezpečnostních nebo z důvodu veřejného zájmu;
 - c) účinné vynaložené náklady spojené s dopravou věcí související s její opravou po pojistné události, maximálně však 10% ze sjednané pojistné částky;
 - d) náklady vynaložené pojištěným na získání přiměřeného příjmu pojištěného.
21. V případěch, kdy pojištěný od poskytnutého pojistného plnění odečtl hodnotu zbytků, bylo věc zničená je vlastnictví pojištěného. Dále pojištěný od pojistného plnění odečtl:
 - a) dohodnutou výši spoluúčasti nebo integrální částky, podle toho, co je sjednáno v pojistné smlouvě;
 - b) důležitá pojištění a úrok z gradativní příleže obecní platných právních předpisů, je-li pojistník v prodávání a placením pojistného;
22. Úvede-li pojistník, pojištěný nebo oprávněná osoba při sjednání pojistné smlouvy nebo při uplatnění nároku na plnění z pojistné smlouvy nebo v souvislosti s ním nepředání nebo hrubě znesmělé údaje, nebo podstatně údaje zavádě, nebo předložil doklady takové povahy, není pojištění povinen plnit ani poskytnout zálohu do sjednání

- šetření nutného ke zjištění rozsahu a výše jeho poškození poskytnout pojistné plnění. Za školení šetření se pro účely tohoto ustanovení považuje pracovním rušením osoba nebo jiné oprávněné osoby.
23. Pojistitel plnění může být v jednotlivých věcech nebo soustavách věcí také zprostředkovatelem činnosti nebo poskytovatelem výše. V takovém případě rovněž poskytl pojistné plnění.
24. V pojistné smlouvě lze dohodnout i další možnosti poskytnout pojistného plnění a jejich kombinace.

Článek 14

Doručování činností

1. V případě vzniku pojistné události z výše čláku 10 mluvíme Kč a více a podnikatelských subjektů, resp. 1 milion Kč a více a občánů, kdy oprávněná osoba uvede vůči pojistiteli písemnou námitku proti rozsahu a výši pojistného plnění, vyjmaže odložený posudek pojistitelem určený expert. Pokud-li oprávněná osoba souhlasí s jeho stanoviskem, bude vyčíslen posudek současně zrušen, na kterém se obě strany dohodnou. Růchodnost tohoto současně zrušení je pro obě strany konečná.
2. Pojistitel je povinen předložit znaky potřebné doklady, které si vyžádá, pokud i směřuje mu provést šetření o příčinách vzniku škody včetně prohlídky poškozeného majetku. Náklady na provedení současně zrušení tvoří obě strany rovněž děln.

Článek 15

Základní práva

1. Vzniká-li v souvislosti s pojistnou událostí oprávněná osoba, pojistitel nebo osoba, která vynutila zachraňovací náklady, proti jinému právu na náhradu škody nebo jiné obtížnosti práva, předchází vyplatit pojistného plnění toto právo na pojistitele, a to až do výše částky, kterou pojistitel ze soukromého pojištění oprávněné osobě, pojistitelu nebo osobě, která vynutila zachraňovací náklady, vyplácí. Oprávněná osoba, pojistitel nebo osoba, která vynutila zachraňovací náklady, je povinen postupovat tak, aby pojistitel mohl vůči jinému uplatnit právo na náhradu škody nebo jiné obtížnosti práva, které jí v souvislosti s pojistnou událostí vzniklo.
2. Na pojistitelé nepřechází toto právo proti osobám, které s oprávněnou osobou, pojistitelem nebo osobou, která vynutila zachraňovací náklady, stojí ve společném domácnosti, nebo které jsou na ní odlišněji závislé. To však neplatí, jestliže tyto osoby způsobily pojistnou událostí úmyslně.
3. Vzdává-li se oprávněná osoba, pojistitel nebo osoba, která vynutila zachraňovací náklady, svého práva na náhradu škody nebo jiné obtížnosti práva, nebo toto právo však nepřechází, osoba jinak zrušila přechod svých nároků na pojistitel, má pojistitel právo pojistné plnění určit až do výše částky, která by jinak mohl získat. Pokud-li se náhodou takového práva až po vyplácení pojistného plnění, má pojistitel právo na výslovné vyjádření pojistného plnění až do výše částky, která by jinak mohl získat.

Článek 16

Doručování

1. Veškeré činnosti a sdělení týkající se soukromého pojištění se posílají písemně.
2. Písemnost pojistitelé jsou doručovány poštou, popřípadě zaručenou poštou nebo jinou poštovním službou osobou, na poslední poštovní zprávu adresy.
3. Písemnost pojistitelé odesílá poštou doporučenou s dobou doručení, pojistitelu nebo oprávněné osobě (záleží na adrese):
 - a) převzatí osobně,
 - b) odložený převzetí osobně,
 - c) výslovně osobně jako nedoručené, pokud nebo adresata ne předem zprávu převzetí, nebo změnil-li adresní svůj příjímá a doručení osobně není možné.
4. Pokud-li adresa zastátná a písemnost pojistitelé byla uložena doručovatelem na poště, považuje se písemnost za doručenu posledním dnem účinnosti listiny, pokud se adresa a uložení nedohodli.

Článek 17

Výklad pojmu

Pro účely tohoto pojištění se rozumí:

1. **Přírodním náhlým ne opravu věcí** náklady na opravu věcí nebo její část, které jsou bezprostředně před pojistnou událostí v místě obvyklé, **přírodním náhlým ne zrušením věcí** nebo na výrobě nové věci stejného druhu, hodnoty a technických parametrů náklady, které jsou bezprostředně před pojistnou událostí v místě obvyklé. Do přírodních náhlých ne nezačínají případy za práci přeh-

- las, v noci, ve dnech pracovního volna a pracovního klidu, nepřímé případy, mimořádné události, letadla lodě, výhledy náhodných šků z osobami náhrady a výhledy letadla a osobní za zrušení.
2. **Uškrtním věcí** stáv, kdy věc nemovitou nebo movitou po právu užívá pojistitel nebo oprávněná osoba a uškrtní jí její účinné vlastnosti.
 3. **Překážkou věcí** změna stavu věcí, kterou je objektivně možné odstranit opravou, nebo taková změna stavu věcí, kterou objektivně není možné odstranit opravou, přesto však je použitelná k původnímu účelu.
 4. **Zrušením věcí** změna stavu věcí, kterou objektivně není možné odstranit opravou a proto věc již nebo použitelná k původnímu účelu.
 5. **Ztrátou věcí nebo její části nebo poškozením stáv**, kdy poškozený objekt na své vůli přestává existovat s věcí součástí, není, kde se věc nachází, popřípadě zda věc ještě vůbec existuje.
 6. **Škodou způsobenou úmyslně** škoda způsobená úmyslným konáním nebo úmyslným opomenutím pojistitelu, pojistitelu nebo oprávněné osoby nebo osoby jiná osoba, o jejím úmyslném konání nebo opomenutí pojistitel, pojistitel nebo oprávněná osoba vědí. Při škodách věcí nebo prací je škoda způsobena úmyslně také tehdy, když pojistitel, pojistitel nebo oprávněná osoba nebo osoba jiná osoba vědí nebo osoby pro ně jakási činná vědomí o zavinění věcí nebo provádění práva.
 7. **Terorizmem** jakoukoli násilně jednání třetích osob sledujících politické, národnostní, ideologické a sociálně motivované účely, pokud i násilně jednání třetích osob z důvodu osobní pomsty, vyřazení osobních a státních úředníků a členů zprávy (jako na životě, zdraví a majetku).
 8. **Náhodnou škodou** se rozumí skutečnost, která je možná a v které není jisté, zda v době trvání pojištění vůbec nastane, nebo není třeba data jejího vzniku.
 9. **Čekací doba** se rozumí doba uplynulá v pojistné smlouvě, během které pojistitel v případě pojistné události neposkytl pojistné plnění.
 10. **Integrovaná funkce** se rozumí částka uplatněná v pojistné smlouvě, do její výše se pojistné plnění nepřekračuje, v případě, kdy pojistné plnění přesáhlo sjednanou výši hranice, se tato částka od pojistného plnění rozhodčí.
 11. **Základní se rozumí materiální majetek**, který slouží jako základní o pomocný vstup do určité činnosti, **neobdobně výše** (charakterizuje se jako výklad výhrady, není sčítán sčítanostní problém), **poškozený** (neobdobně výše) je doprovázen do stavu samostatné použitelnosti, **hodnotu výše** (výklad určitého výrobního procesu) a **části** (vše, co bylo takováto za účelem dalšího průběhu).

Článek 18

Závěrečné ustanovení

Tyto Všeobecné pojistné podmínky nabývají účinnosti dne 1. srpna 2007.